

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2023/1115 RENDELETE

(2023. május 31.)

az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az erdőkből nagyon változatos környezeti, gazdasági és társadalmi haszon származik, beleértve a faanyagot és a nem fa erdei termékeket, továbbá az emberiség számára lényeges környezeti szolgáltatásokat, mivel az erdők adnak otthont a Föld szárazföldi biológiai sokfélesége legnagyobb részének. Fenntartják továbbá az ökoszisztéma funkcióit, hozzájárulnak az éghajlati rendszer védelméhez, tiszta levegőt biztosítanak, és alapvető szerepet játszanak a vizek és a talaj tisztításában, valamint a vízmegtartásban és -újratermelésben. A nagy erdőterületek nedvességforrásként működnek, és segítenek megakadályozni a kontinentális régiók elsivatagosodását. Emellett az erdők megélhetést és jövedelmet biztosítanak a világ népességének mintegy egyharmada számára, és az erdők elpusztítása súlyos következményekkel jár a leginkább kiszolgáltatott emberek – köztük az erdei ökoszisztémáktól nagymértékben függő őslakos népek és helyi közösségek – megélhetésére nézve. Ezen túlmenően az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkenti a kulcsfontosságú szénelnyelőket. Az erdőirtás és az erdőpusztulás ezenkívül gyakoribbá teszi a vadon élő és a tenyésztett állatok, illetve az emberek közötti érintkezés valószínűségét, ezáltal növeli az új betegségek terjedésének kockázatát, valamint az új járványok és világjárványok kialakulásának kockázatát.
- (2) Az erdőirtás és az erdőpusztulás riasztó ütemben zajlik. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (a továbbiakban: FAO) becslése szerint 1990 és 2020 között világszerte 420 millió hektár erdő – a világ fennmaradó erdőinek mintegy 10 %-a, az Európai Uniónál nagyobb terület – semmisült meg. Az erdőirtás és az erdőpusztulás következőképpen elsődleges előidézője korunk két legfontosabb környezeti kihívásának: a globális felmelegedésnek és a biológiai sokféleség csökkenésének. Mégis, minden évben 10 millió hektárnyi erdő vesz el a világon. Az éghajlatváltozás az erdőkre is nagy hatással van, és az elkövetkező évtizedekben számos kihívással kell megbirkóznia az erdők alkalmazkodóképességének és rezilienciájának biztosítása érdekében.
- (3) Az erdőirtás és az erdőpusztulás többféle módon járul hozzá a globális éghajlati válsághoz. Legfőképpen növeli az üvegházhatásúgáz-kibocsátást a kapcsolódó erdőtüzek révén, véglegesen eltávolítva ezáltal a szénelnyelő kapacitásokat, gyengítve az érintett területnek az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáját és jelentős mértékben csökkentve annak biológiai sokféleségét és a betegségekkel és károsítókkal szembeni ellenálló képességét. Az erdőirtás - ahogyan azt az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (a továbbiakban: IPCC) éghajlatváltozásról és földről szóló 2019-es különjelentése megállapította - önmagában az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 11 %-áért felel.
- (4) Az éghajlati válság világszerte a biológiai sokféleség csökkenését idézi elő, a biológiai sokféleség csökkenése pedig súlyosbítja az éghajlatváltozást, így ezek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, amint azt a közelmúltban készült tanulmányok is megerősítették. A biológiai sokféleség és az egészséges ökoszisztémák alapvetően fontosak az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődés szempontjából. A rovarok, a madarak és az emlősök részt vesznek a beporzásban és a magok szétszórásában, és segíthetnek a szén-dioxid hatékonyabb – közvetlen vagy közvetett – tárolásában. Az erdők biztosítják továbbá a vízkészletek folyamatos feltöltését, valamint az aszályok és az azok által a helyi közösségekre, többek között az őslakos népekre gyakorolt káros hatások megelőzését. Az erdőirtás és az erdőpusztulás drasztikus csökkentése, valamint az erdők és más ökoszisztémák szisztematikus helyreállítása jelenti a legnagyobb természetalapú lehetőséget az éghajlatváltozás mérséklésére.

⁽¹⁾ HL C 275., 2022.7.18., 88. o.

⁽²⁾ Az európai parlamenti 2023. április 19-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2023. május 16-i határozata.

- (5) A biológiai sokféleség elengedhetetlen az ökoszisztémák és szolgáltatásaik rezilienciájához, helyi és globális szinten egyaránt. A világ bruttó hazai termékének több mint fele a természettől és az általa nyújtott szolgáltatásoktól függ. Három fő gazdasági ágazat – az építőipar, a mezőgazdaság, valamint az élelmiszer- és italágazat – nagymértékben függ a természettől. A biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti a fenntartható hidrológiai ciklusokat és az élelmiszerrendszereket, veszélybe sodorva az élelmezésbiztonságot és a táplálkozást. A világ élelmiszernövényeinek több mint 75 %-a állati beporzást igényel. Emellett számos ipari ágazat támaszkodik a genetikai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, amelyek kritikus fontosságú tényezők a termelés, különösen a gyógyszerek – beleértve az antimikrobiális szereket is – tekintetében.
- (6) Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és az erdőirtás kiemelt globális jelentőségű problémák, amelyek kihatnak mind az emberiség fennmaradására, mind a Földön uralkodó életkörülményekre. Az éghajlatváltozásnak, a biológiai sokféleség csökkenésének és a környezetkárosodásnak a felgyorsulása – a természetre, az emberek életkörülményeire és a helyi gazdaságokra gyakorolt pusztító hatásaiak kézzelfogható példáival együtt – ahhoz vezetett, hogy a zöld átállást korunk meghatározó célkitűzésekként, valamint a nemek közötti egyenlőség és a generációk közötti méltányosság kérdéseként ismerték el.
- (7) A környezettel kapcsolatos emberi jogok védelmezői, akik a környezettel kapcsolatos emberi jogok – többek között a tiszta vízhez, a levegőhöz és a földhöz való hozzáférés jogának – védelmére és előmozdítására törekednek, gyakran válnak üldöztetés és halálos támadások célpontjaivá. Az említett támadások aránytalan mértékben érintik az őslakos népeket. A 2020. évi jelentések szerint az említett támadások áldozatainak több mint kétharmada azon munkálkodott, hogy megvédje a világ erdeit az erdőirtástól és az ipari fejlesztéstől.
- (8) Az uniós fogyasztás globális szinten jelentős mozgatórugója az erdőirtásnak és az erdőpusztulásnak. Az e renDELETEZ készített hatásvizsgálat becslése szerint megfelelő szabályozási beavatkozás hiányában önmagában hat árúnak (szarvasmarha, kakaó, kávé, olajpálma, szója és fa) az uniós fogyasztása és előállítása 2030-ra mintegy évi 248 000 hektárnyi erdőirtást okozó szintre emelkedne.
- (9) Ami az Unióban lévő erdők helyzetét illeti, az európai erdők állapotáról szóló 2020. évi jelentés megállapítja, hogy 1990 és 2020 között az európai erdők területe 9 %-kal bővült, a biomaszában tárolt szén mennyisége 50 %-kal nőtt, a fakínlát pedig 40 %-kal megemelkedett. A természetes és a természetesen regenerálódó erdőket többek között az intenzív gazdálkodás is veszélyezteti, emellett veszélyben van az egyedülálló biológiai sokféleségük, továbbá a szerkezeti jellemzőik is. Ezen túlmenően az Európai Környezetvédelmi Ügynökség megállapította, hogy jelenleg az európai erdőterületek kevesebb mint 5 %-a tekinthető természetközeli állapotúnak vagy természetesnek, míg az európai erdőterületek 10 %-a intenzív gazdálkodás alatt álló területnek minősül. Az erdei ökoszisztémáknak meg kell birkóznuk az éghajlatváltozás okozta többszörös terheléssel – a szélsőséges időjárási jelenségektől a kártevőktől –, valamint az ökoszisztémákat és az élőhelyeket hátrányosan érintő, emberrel összefüggő tevékenységekkel. Különösen az intenzíven kezelt egykorú erdők lehetnek - a tarvágások és a holtfák eltávolítása miatt - súlyos hatással teljes élőhelyekre.
- (10) 2019-ben a Bizottság számos kezdeményezést fogadott el a globális környezeti válságok kezelése érdekében, köztük az erdőirtással kapcsolatos konkrét intézkedéseket is. A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló, 2019. július 23-i közleményében (a továbbiakban: a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról című közlemény) a Bizottság prioritásként határozta meg az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomának mérséklését, és ösztönözte az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek fogyasztását az Unióban. 2019. december 11-i, az európai zöld megállapodásról szóló közleményében a Bizottság új növekedési stratégiát határozott meg, amellyel az Uniót olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes, fenntartható és szabályokon alapuló szabad kereskedelemre épült gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfelhasználástól függ, és amely egyetlen személyt vagy helyet sem hagy hátra. Célja az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárok és a jövőbeli generációk egészségének és jóllétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Az európai zöld megállapodás célja továbbá, hogy a polgárok és a jövőbeli generációk számára biztosítsa többek között a friss levegőt, a tiszta vizet, az egészséges talajt és a biológiai sokféleséget. E célból „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közlemény (a továbbiakban: a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia), az „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közlemény (a továbbiakban: a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia), a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiáról szóló, 2021. július 16-i bizottsági közlemény, a „Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára uniós cselekvési terv: „Út a szennyező anyagmentes levegő, víz és talaj felé”” című, 2021. május 12-i bizottsági közlemény és az európai zöld megállapodás keretében kidolgozott más releváns stratégiák, mint például a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i bizottsági közlemény, még inkább hangsúlyozzák az erdők védelmére és rezilienciájára irányuló intézkedések fontosságát. A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia célja különösen a természet védelme és az ökoszisztémák pusztulásának visszafordítása. Végezetül, a „Fenntartható biogazdaság

Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése” című, 2018. október 11-i bizottsági közlemény ösztönzi a környezet és az ökoszisztémák védelmét, miközben új termelési és fogyasztási módok felkutatása révén kezeli az élelmiszerek, a takarmányok, az energia, az anyagok és a termékek iránti fokozódó igényt.

- (11) A tagállamok többször kifejezték aggodalmukat a tartós erdőirtás és erdőpusztulás miatt. Hangsúlyozták, hogy mivel az erdők megőrzésére, helyreállítására és a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó jelenlegi globális szintű szakpolitikák és fellépések nem elegendőek az erdőirtásnak, az erdőpusztulásnak és a biológiai sokféleség csökkenésének a megállításához, fokozott uniós fellépésre van szükség annak érdekében, hogy hatékonyabban hozzá lehessen járulni az Egyesült Nemzetek (ENSZ) összes tagállama által 2015-ben elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben foglalt fenntartható fejlődési célok eléréséhez. A Tanács kifejezetten támogatta a Bizottság azon, a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében tett bejelentését, miszerint további szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket fog megvizsgálni, és javaslatokat fog előterjeszteni mindkét intézkedéstípusra vonatkozóan. Az Unió és a tagállamok támogatták továbbá a fenntartható fejlődési célok elérésére irányuló cselekvés ENSZ-évtizedét, az ökoszisztéma-helyreállítás ENSZ-évtizedét, és a családi gazdálkodás ENSZ-évtizedét.
- (12) Az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy a világ erdőinek és természetes ökoszisztémáinak folyamatos pusztulása, állapotromlása és átalakítása, valamint az emberi jogi jogsértések nagymértékben összefüggenek a mezőgazdasági termelés terjeszkedésével, különösen azáltal, hogy az erdőket számos, nagy keresletnek örvendő áru és termék előállítására szánt mezőgazdasági földterületekké alakítják át. 2020. október 22-én az Európai Parlament az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 225. cikkével összhangban állásfoglalást fogadott el, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése alapján nyújtson be javaslatot „az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretre”, amely az átvilágításra vonatkozó kötelező követelményeken alapul.
- (13) Az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelem fontos részét képezi annak az intézkedéscsomagnak, amelyre szükség van az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, valamint az európai zöld megállapodás, az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye keretében létrejött, az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás⁽³⁾ (a továbbiakban: a Párizsi Megállapodás) és az (EU) 2022/591 európai parlamenti és tanácsi határozattal⁽⁴⁾ elfogadott nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program keretében tett uniós kötelezettségvállalások, továbbá az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁵⁾ szerinti, jogilag kötelező erejű kötelezettségvállalás teljesítéséhez, amely szerint legkésőbb 2050-ig el kell érni a klímasemlegességet, és 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal kell csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.
- (14) Az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelem fontos részét képezi annak az intézkedéscsomagnak is, amely a biológiai sokféleség csökkenésének leküzdéséhez, valamint az ENSZ biológiai sokféleségről szóló egyezménye⁽⁶⁾, az európai zöld megállapodás és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia szerinti uniós kötelezettségvállalások, továbbá az azokhoz kapcsolódó, a természet helyreállításával kapcsolatos uniós célkitűzések teljesítéséhez szükséges.
- (15) A természetes erdők egyedülállóak és pótolhatatlanok. Az ültetvényerdők és a telepített erdők biológiai sokféleségének összetétele eltérő, és a természetes, illetve a természetesen regenerálódó erdőktől eltérő ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtanak.
- (16) A globális erdőirtás csaknem 90 %-a a mezőgazdaság terjeszkedéséhez köthető, ezen belül az erdőterület-csökkenés több mint felét az erdők szántóvá való alakítása okozza, míg az állatállomány legeltetése az erdőterület-csökkenés közel 40 %-áért felelős.
- (17) Az állatállomány takarmányának előállításához hozzájárulhat az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz. Az alternatív, fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok előmozdítása világszerte segíthet kezelni a környezeti és az éghajlati kihívásokat, valamint megelőzni az erdőirtást és az erdőpusztulást. A kiegyensúlyozottabb, egészségesebb és táplálékos étrendekre és a fenntarthatóbb életmódra irányuló ösztönzők csökkenthetik a földterületekre és az erőforrásokra nehezedő nyomást.

⁽³⁾ HL L 282., 2016.10.19., 4. o.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/591 határozata (2022. április 6.) a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról (HL L 114., 2022.4.12., 22. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

⁽⁶⁾ A Tanács 93/626/EGK határozata (1993. október 25.) a biológiai sokféleségről szóló egyezmény megkötéséről (HL L 309., 1993.12.13., 1. o.).

- (18) 1990 és 2008 között az Unió importálta és fogyasztotta az erdőirtáshoz kapcsolódó, világszinten forgalmazott mezőgazdasági termékek egyharmadát. Az említett időszakban az uniós fogyasztás felel az áruk előállításával vagy a szolgáltatások nyújtásával összefüggő, világszinten zajló erdőirtás 10 %-áért. Még ha csökken is az uniós fogyasztás relatív részesedése, az uniós fogyasztás az erdőirtás aránytalanul nagy ösztönzője. Az Uniónak ezért lépéseket kell tennie a bizonyos áruk és termékek uniós fogyasztása által okozott globális erdőirtás és erdőpusztulás minimálisra csökkentése érdekében, és ezáltal törekednie kell az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulásának mérséklésére, valamint fenntartható termelési és fogyasztási gyakorlatok előmozdítására az Unióban és világszerte egyaránt. A legnagyobb hatás elérése érdekében az uniós politikának arra kell törekednie, hogy ne csak az Unióba irányuló ellátási láncokra, de a globális piacra is befolyást gyakoroljon. E tekintetben alapvető fontosságúak az előállító és a fogyasztó országokkal való partnerségek és hatékony nemzetközi együttműködés, többek között a szabadkereskedelmi megállapodások.
- (19) Az Unió elkötelezett amellett, hogy világszerte ambiciózus környezetvédelmi és éghajlat-politikákat mozdítson elő és hajtson végre, összhangban az Európai Unió Alapjogi Chartájával, különösen annak 37. cikkével, amely kimondja, hogy a magas színvonalú környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az uniós politikákba, és a fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell megvalósulásukat. Az európai zöld megállapodás külső dimenziójának részeként az e rendelet szerinti intézkedéseknek figyelembe kell venniük az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkentéséhez hozzájáruló meglévő globális megállapodások, kötelezettségvállalások és keretek, így például a következők fontosságát: az ENSZ 2017–2030-as időszakra szóló erdészeti stratégiai terve és annak globális erdészeti céljai, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (a továbbiakban: UNFCCC) és a Párizsi Megállapodás, a biológiai sokféleségről szóló egyezmény és annak a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni globális kerete, a biológiai sokféleségre vonatkozó, a 2011–2020-as időszakra szóló globális stratégiai terv és annak a biológiai sokféleségre vonatkozó aicsi céljai, valamint az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény, továbbá az erdőirtás és az erdőpusztulás kiváltó okainak kezelését támogató többoldalú keret, például az ENSZ fenntartható fejlődési céljai és az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat.
- (20) Az erdőirtás megállítása és a leromlott állapotú erdők helyreállítása a fenntartható fejlődési célok alapvető eleme. E rendeletnek hozzá kell járulnia különösen a szárazföldi ökoszisztémák védelme (15. fenntartható fejlődési cél), a klímaváltozás és hatásainak leküzdése (13. fenntartható fejlődési cél), a fenntartható fogyasztás és termelés (12. fenntartható fejlődési cél), az éhezés megszüntetése (2. fenntartható fejlődési cél), valamint az egészség és jóllét (3. fenntartható fejlődési cél) tekintetében kitűzött célok eléréséhez. Az erdőirtás 2020-ig történő megállítására vonatkozó 15.2. cél nem teljesült, ami felhívja a figyelmet az ambiciózus és hatékony fellépés sürgősségére.
- (21) E rendeletnek reagálnia kell az erdőkről szóló New York-i nyilatkozatra is, amely egy jogilag nem kötelező erejű politikai nyilatkozat és globális ütemtervet hagy jóvá arra vonatkozóan, hogy a természetes erdők pusztulása 2020-ra a felére csökkenjen, 2030-ra pedig megszűnjön. A nyilatkozathoz csatlakozott több tucat kormány, a világ legnagyobb vállalatainak jelentős része, valamint befolyásos civil társadalmi és őslakos népek szervezetei. A nyilatkozatban továbbá felszólították a magánszektor, hogy teljesítse azt a célt, hogy legkésőbb 2020-ig felszámolja az olyan mezőgazdasági árucikkek előállítása által okozott erdőirtást, mint a palmaolaj-, a szója-, a papír- és a marhahústermékek, amely cél nem valósult meg. E rendeletnek emellett hozzá kell járulnia az ENSZ 2017–2030-as időszakra vonatkozó erdészeti stratégiai tervéhez, amelynek 1. globális erdészeti célkitűzése, hogy fenntartható erdőgazdálkodás révén világszerte visszafordítsa az erdővel borított területek csökkenését, beleértve a védelmet, a helyreállítást, az erdőtelepítést és az újraerdősítést, valamint fokozza az erdőpusztulás megelőzésére irányuló erőfeszítéseket és hozzájáruljon az éghajlatváltozás kezelésére irányuló globális erőfeszítéshez.
- (22) E rendeletnek reagálnia kell továbbá a világ vezetőinek az ENSZ 2021. novemberi éghajlatváltozási konferenciáján kiadott, az erdőkről és a földhasználatról szóló glasgow-i nyilatkozatára, amely elismeri, hogy „a földhasználat, az éghajlat és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos céljaink, valamint a fenntartható fejlődési célok globális és nemzeti szinten történő eléréséhez további, átalakulást szolgáló fellépésekre lesz szükség a fenntartható termelés és fogyasztás; az infrastruktúra-fejlesztés; a kereskedelem, pénzügy és beruházás; valamint a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek számára nyújtott támogatás egymással összekapcsolódó területein”. Az aláírók kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2030-ig egymással együttműködésben megállítják és visszafordítják az erdőterület-csökkenést és a talajromlást, és hangsúlyozták, hogy fokozni fogják közös erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy nemzetközi és hazai szinten olyan kereskedelmi és fejlesztési politikákat mozdítsanak elő, amelyek ösztönzik a fenntartható fejlődést és a fenntartható árutermelést és -fogyasztást, és amelyek kölcsönös előnyökkel járnak az országok számára.
- (23) A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagjaként az Unió elkötelezett amellett, hogy támogasson egy egyetemes, szabályokon alapuló, nyitott, átlátható, kiszámítható, befogadó, megkülönböztetésmentes és méltányos multilaterális kereskedelmi rendszert a WTO keretében, valamint egy nyílt, fenntartható és határozott kereskedelem-politikát. E rendelet hatályának ezért ki kell terjednie az Unióban előállított árukra és termékekre, valamint az Unióba behozott árukra és termékekre.

- (24) Az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése tekintetében a világ előtt álló kihívások csak globális fellépéssel kezelhetők. Az Uniónak erős globális szereplőnek kell lennie: egyrészt jó példával kell elől járnia, másrészt vezető szerepet kell vállalnia a nemzetközi együttműködésben egy olyan nyitott és méltányos multilaterális rendszer létrehozása érdekében, amelyben a fenntartható kereskedelem a zöld átállás kulcsfontosságú tényezője az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítása céljából.
- (25) E rendelet követi „A kereskedelmi partnerségek ereje: együtt a zöld és igazságos gazdasági növekedésért” című, 2022. június 22-i és „A kereskedelempolitika felülvizsgálata - Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című, 2021. február 18-i bizottsági közleményeket is, amelyek kimondták, hogy az új belső és külső kihívások, konkrétan pedig azon új, fenntarthatóbb növekedési modell fényében, amely az európai zöld megállapodásban és az Európa digitális jövőjének megtervezéséről szóló, 2020. február 19-i bizottsági közleményben található európai digitális stratégiában került meghatározásra, az Uniónak új kereskedelempolitikai stratégiára van szüksége – olyanra, amely támogatja a bel- és külpolitikai célkitűzéseinek elérését, és előmozdítja a nagyobb fokú fenntarthatóságot, összhangban azzal, hogy az Unió elkötelezte magát az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak teljeskörű megvalósítása iránt. A kereskedelempolitikának maradéktalanul ki kell vennie a részét az Unió Covid19-világjárványt követő helyreállításából, a gazdaság zöld és digitális átállásából, valamint a világviszonylatban reziliensebb Unió kialakításából.
- (26) A Bizottság „A kereskedelmi partnerségek ereje: együtt a zöld és igazságos gazdasági növekedésért” című, 2022. június 22-i közleményével összhangban fokozza a kereskedelmi partnerekkel a nemzetközi munkaügyi és környezetvédelmi normáknak való megfelelés előmozdítása érdekében folytatott együttműködést. A közlemény terjedelmes fejezeteket szentel a fenntartható fejlődésnek, beleértve az erdőirtásra és az erdőpusztulásra vonatkozó megállapításokat is. Az ilyen fejezetekkel rendelkező hatályos kereskedelmi megállapodások érvényesítésének biztosítása, illetve az új ilyen fejezetekkel rendelkező megállapodások megkötése lehetővé teszi majd e rendelet célkitűzéseinek kiegészítését.
- (27) E rendeletnek ki kell egészítenie a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményben javasolt egyéb intézkedéseket, különös tekintettel a következőkre: partnerségi együttműködés az előállító országokkal az erdőirtás kiváltó okainak – például a gyenge irányításnak, a nem hatékony bűnüldözésnek és a korrupciónak – a kezelésében való támogatásuk érdekében, valamint a nemzetközi együttműködés megerősítése a főbb fogyasztó országokkal többek között az erdőirtásmentes termékek kereskedelmének ösztönzése, illetve arra irányuló, hasonló intézkedések előmozdítása révén, hogy elkerüljék az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó ellátási láncokból származó termékeknek a piacon történő forgalomba hozatalát.
- (28) E rendeletnek figyelembe kell vennie a politikák fejlesztési célú koherenciájának elvét, és biztosítani kell a fejlődő országokkal, különösen pedig a legkevésbé fejlett országokkal folytatott együttműködés előmozdítását és megkönnyítését, többek között – amennyiben lehetséges és releváns – technikai és pénzügyi segítségnyújtás révén.
- (29) A Bizottságnak – a tagállamokkal együttműködve – továbbra is az előállító országokkal partnerségben, és általában véve a nemzetközi szervezetekkel és szervekkel, valamint – több érdekelt fél részvételével zajló párbeszéd révén – a helyszínen aktív érdekelt felekkel együttműködésben kell tevékenykednie. A Bizottságnak fokoznia kell az általa a következők tekintetében nyújtott támogatást és ösztönzést: az erdők védelme és az erdőirtásmentes termelésre való áttérés, az őslakos népek, a helyi közösségek, a mezőgazdasági kistermelők és a mikro-, kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k) szerepének és jogainak elismerése és megerősítése, az irányítás és a földtulajdoni és -használati viszonyok javítása, a bűnüldözés fokozása, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás – hangsúlyt fektetve a tudományosan megalapozott mutatókon és küszöbértékeken alapuló, természetközeli erdőgazdálkodási gyakorlatokra –, az ökoturizmus, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaság, a diverzifikálás, az agroökológia és az agrárerdészet előmozdítása. Ennek során a Bizottságnak teljes mértékben el kell ismernie az őslakos népek és a helyi közösségek szerepét és jogait az erdők védelmében, figyelembe véve a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvét. A már meglévő kezdeményezésekkel összefüggésben szerzett tapasztalatokra és levont tanulságokra építve az Uniónak és a tagállamoknak partnerségek kialakítására kell törekedniük az előállító országokkal – azok kérésére –, és kezelniük kell a globális kihívásokat, miközben kielégítik a helyi igényeket és figyelmet fordítanak a mezőgazdasági kistermelők előtt álló kihívásokra, a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleménnyel összhangban. A partnerségi megközelítésnek segítenie kell az előállító országokat és azok részeit az erdők védelmében, helyreállításában és fenntartható hasznosításában, hozzájárulva ezzel e rendeletnek az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkentésére irányuló célkitűzéséhez, többek között digitális technológiák, térinformatikai adatok, valamint kapacitásépítés alkalmazása révén.

- (30) A piaci szereplőket és a kereskedőket kötelezni kell az e rendeletben foglalt kötelezettségek teljesítésére, függetlenül attól, hogy a forgalmazás hagyományos vagy online módon történik. E rendeletnek ezért biztosítania kell, hogy valamennyi ellátási láncban legyen az e rendelet értelmében vett olyan, unióban letelepedett piaci szereplő, amely felelősségre vonható az e rendelet szerinti kötelezettségek megszegése esetén. A Bizottságnak és a tagállamoknak nyomon kell követniük e rendelet végrehajtását, és meg kell határozniuk, hogy a digitális és a technológiai fejlődés miatt a jövőben adott esetben szükség lesz-e további előírásokra vagy kezdeményezésekre.
- (31) A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményben bejelentett másik fontos fellépés az erdőirtás, az erdőpusztulás, a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők európai megfigyelőközpontjának (a továbbiakban: uniós megfigyelőközpont) a létrehozása, amit a Bizottság kezdeményezett a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők hatékonyabb nyomon követése érdekében. A meglévő megfigyelőeszközökre – köztük Kopernikusz-termékekre és más nyilvánosan vagy privát keretek között rendelkezésre álló forrásokra – alapozva az uniós megfigyelőközpontnak célszerű megkönnyítenie az állami szervek, a fogyasztók és a vállalkozások hozzáférést az ellátási láncokra vonatkozó információkhoz, könnyen érthető adatokat és információkat nyújtva, amelyek összekapcsolják az erdőirtást, az erdőpusztulást és a világ erdővel borított területeiben beálló változásokat az áruk és termékek iránti uniós kereslettel, illetve az azokkal folytatott uniós kereskedelemmel. Az uniós megfigyelőközpontnak így azáltal célszerű támogatnia e rendelet végrehajtását, hogy tudományos bizonyítékokat szolgáltat a globális erdőirtásra és erdőpusztulásra, valamint a kapcsolódó kereskedelemre vonatkozóan. Az uniós megfigyelőközpontnak helyénvaló előírnia felszínborítási térképek, mégpedig többek között az e rendeletben meghatározott határidőig visszanyúló idősorokat tartalmazó térképek, valamint a tájkép összetételének vizsgálatát lehetővé tevő besorolások benyújtását. Az uniós megfigyelőközpontnak részt kell vennie egy olyan korai előrejelző rendszer kidolgozásában, amely ötvözi a kutatási és a nyomonkövetési kapacitást. E rendelet tekintetében – amennyiben technikailag megvalósítható – a korai előrejelző rendszer céljának annak kell lennie, hogy egy olyan platform részét képezze, amely segítheti az illetékes hatóságokat, a piaci szereplőket, a kereskedőket és más érdekelt feleket, továbbá folyamatos nyomon követést és korai értesítést biztosíthat az esetleges erdőirtási vagy erdőpusztulási tevékenységeket illetően. Az említett platformnak a lehető leghamarabb működőképessé kell lennie. Az uniós megfigyelőközpontnak együtt kell működnie az illetékes hatóságokkal, a releváns nemzetközi szervezetekkel és szervezetekkel, kutatóintézetekkel, nem kormányzati szervezetekkel, piaci szereplőkkel, kereskedőkkel, harmadik országokkal és más releváns érdekelt felekkel.
- (32) A hatályos uniós jogi keret az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem kezelésére összpontosít, és nem foglalkozik közvetlenül az erdőirtással. E jogi keretet a 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (7), valamint a 2173/2005/EK tanácsi rendelet (8) alkotja. Sor került mindkét rendelet értékelésére célravezető vizsgálat keretében, amely rámutatott arra, hogy bár a jogszabályok pozitív hatást gyakoroltak az erdészeti irányításra, a két rendelet célkitűzései – nevezetesen az illegális fakitermelés és a kapcsolódó kereskedelem megfékezése, valamint az illegálisan kitermelt fa uniós fogyasztásának csökkentése – nem teljesültek, és megállapítást nyert, hogy a kizárólag a faanyag jogszerűségére való összpontosítás nem elegendő a kitűzött célok eléréséhez.
- (33) A rendelkezésre álló jelentések megerősítik, hogy a folyamatban lévő erdőirtás jelentős része jogszerű az előállító ország jogszabályai szerint. Egy 2021 májusában az Erdészeti Politikára vonatkozó Kereskedelmi és Pénzügyi Kezdeményezés által publikált jelentésben foglalt becslés szerint 2013 és 2019 között a trópusi országokban a kereskedelmi célú mezőgazdasági tevékenység keretében végzett erdőirtás mintegy 30 %-a jogszerű volt. A rendelkezésre álló adatok általában a gyenge kormányzással rendelkező országokra összpontosítanak – lehet, hogy a jogellenes erdőirtás globális részaránya alacsonyabb, de az adatok már most is egyértelműen jelzik, hogy az előállító országban jogszerűnek számító erdőirtás kihagyása aláássa a szakpolitikai intézkedések hatékonyságát.
- (34) Az Unió által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás kezelésére irányuló lehetséges szakpolitikai intézkedések hatásvizsgálata, a Tanács 2019. december 16-i következtetései és az Európai Parlament 2020. október 22-i állásfoglalása egyértelművé teszi, hogy az erdőirtást és az erdőpusztulást a jövőbeli uniós intézkedések irányadó kritériumává kell tenni. A kizárólag a jogszerűségre való összpontosítás potenciálisan azzal a veszéllyel járhat, hogy a piacra jutás lehetővé tétele érdekében enyhülnek a környezetvédelmi normák. Ezért az új uniós jogi keretnek egyaránt foglalkoznia kell a jogszerűséggel és azzal, hogy a releváns áruk és releváns termékek előállítására erdőirtásmentes-e.
- (35) Az „erdőirtásmentes” fogalom meghatározásának kellően tágának kell lennie ahhoz, hogy kiterjedjen mind az erdőirtásra, mind az erdőpusztulásra, jogi egyértelműséget kell biztosítani, és mérhetőnek kell lennie mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatok alapján.

(7) Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról (HL L 295., 2010.11.12., 23. o.).

(8) A Tanács 2173/2005/EK rendelete (2005. december 20.) az Európai Közösségbe irányuló faanyag-behozatal FLEGT engedélyezési rendszerének létrehozásáról (HL L 347., 2005.12.30., 1. o.).

- (36) E rendelet alkalmazásában a mezőgazdasági használatot mezőgazdasági célú földhasználatként kell meghatározni. E tekintetben a Bizottságnak iránymutatásokat kell kidolgoznia e fogalom meghatározás értelmezésének tisztázása érdekében, különösen az erdő nem mezőgazdasági használati célú földterületté való átalakítására vonatkozóan.
- (37) A FAO fogalom meghatározásaival összhangban az agrár-erdészeti rendszerek – beleértve azokat az eseteket is, amikor a haszonnövényeket lombkorona alatt termesztik, valamint a szántóföldi kultúrával kombinált agrár-erdészeti rendszereket, a fás-erdős legeltetési rendszereket és a mezőgazdasági legelő-erdők rendszereit is – nem tekintendők erdőnek, hanem mezőgazdasági használatnak.
- (38) E rendeletnek ki kell terjednie azokra az árukra, amelyek uniós fogyasztása a leginkább releváns a globális erdőirtás és erdőpusztulás ösztönzése szempontjából, és amelyek esetében az uniós szakpolitikai beavatkozás a legnagyobb előnyökkel járhat egységnyi kereskedelmi értékre vetítve. Az e rendelet hatásvizsgálatát alátámasztó tanulmány részeként sor került a releváns tudományos szakirodalom – nevezetesen az uniós fogyasztás globális erdőirtásra gyakorolt hatásának becslésére és e környezeti lábnyom konkrét árucikkkel való összekapcsolására szolgáló elsődleges források – széles körű áttekintésére és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultáció során történő ellenőrzésére. E folyamat eredményeként létrejött egy első lista, amelyen nyolc áru szerepelt. A fa közvetlenül e rendelet hatálya alá került, mivel az már a 995/2010/EU rendelet hatálya alá tartozott. Egy, a hatékonyságelemzéshez használt közelmúltbeli tanulmány⁽⁹⁾ szerint az abban elemzett nyolc áru közül hét felel az Unió által ösztönzött erdőirtás legnagyobb hányadáért: az olajpálma (34,0 %), a szója (32,8 %), a fa (8,6 %), a kakaó (7,5 %), a kávé (7,0 %), a szarvasmarha (5,0 %) és a gumi (3,4 %).
- (39) Annak érdekében, hogy e rendelet teljesítse célkitűzéseit, fontos biztosítani, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó állatállomány etetésére használt takarmány ne vezessen erdőirtáshoz. Ezért azoknak a piaci szereplőknek, akik olyan szarvasmarhát tartalmazó vagy annak felhasználásával előállított releváns termékeket hoznak forgalomba vagy visznek ki, amelyet más releváns árut vagy releváns termékeket tartalmazó vagy azok felhasználásával előállított termékekkel takarmányoztak, a kellő gondosság elvén alapuló rendszerük részeként biztosítaniuk kell, hogy a takarmány erdőirtásmentes legyen. Ebben az esetben az e rendeletben foglalt földrajzi helymeghatározási követelményeknek az egyes olyan létesítmények földrajzi elhelyezkedésére kell korlátozódnia, ahol a szarvasmarhát nevelték, és magára a takarmányra vonatkozóan nem kell földrajzi helymeghatározási információ szolgáltatását előírni. Amennyiben az illetékes hatóság olyan releváns információk birtokába jut vagy olyan releváns információkról szerez tudomást – ideértve a harmadik felek által benyújtott, indokolással alátámasztott aggályokat –, amely szerint fennáll a veszélye annak, hogy a takarmány nem felel meg e rendeletnek, az illetékes hatóságnak haladéktalanul részletes információkat kell kérnie ezekről a takarmányokról. Amennyiben a takarmányra az ellátási lánc egy korábbi szakaszában már vonatkozott a kellő gondosság, a piaci szereplőknek bizonyítékként a releváns számlákat, a releváns kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számát vagy bármely más arra utaló releváns dokumentumot kell felhasználniuk, hogy a takarmány erdőirtásmentes, és megkövetelhető tőlük az említett bizonyítéknak kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátása. A bizonyítéknak az állatok élettartamára, de legfeljebb öt évre kell kiterjednie.
- (40) Szem előtt tartva, hogy ösztönözni kell az újrafeldolgozott releváns áruk és releváns termékek használatát, és hogy az ilyen áruk és termékek e rendelet hatálya alá történő bevonása aránytalan terhet róna a piaci szereplőkre, ki kell zárni e rendelet hatálya alól azokat a használt árut és termékeket, amelyek életciklusa lezárult, és amelyek egyébként a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁰⁾ 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladékként ártalmatlanításra kerülnének. Ezt azonban nem kell alkalmazni a gyártási folyamat egyes melléktermékeire.
- (41) E rendeletnek kötelezettségeket kell meghatározni az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni hatékony küzdelem, továbbá az erdőirtásmentes ellátási láncok előmozdítása érdekében a releváns árukra és releváns termékekre vonatkozóan, figyelembe véve az emberi jogok védelmét, valamint az őslakos népek és a helyi közösségek jogait mind az Unióban, mind pedig a harmadik országokban.
- (42) A forgalomba hozni vagy kivinni kívánt releváns áruk és releváns termékek meg nem felelése kockázatának értékelése során figyelembe kell venni az erdőirtással vagy az erdőpusztulással összefüggő emberi jogi jogsértéseket, ideértve az őslakos népek, a helyi közösségek és a szokásjog alapján földtulajdon- és földhasználati jogokkal rendelkezők jogait is.

⁽⁹⁾ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020. Deforestation risk embodied in production and consumption of agricultural and forestry commodities 2005-2017 (Version 1.0) Zenodo.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

- (43) Számos nemzetközi szervezet és szerv - például a FAO, az IPCC, az ENSZ Környezetvédelmi Programja és a Természetvédelmi Világszövetség - aktív az erdőirtás és az erdőpusztulás területén, valamint olyan nemzetközi megállapodásokat kötöttek az említett területen, mint a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségről szóló egyezmény, és az e rendeletben szereplő fogalommeghatározások az említett munkára épülnek.
- (44) Alapvető fontosságú, hogy ez a rendelet az erdőpusztulás kérdésével is foglalkozzon. Az erdőpusztulás fogalom meghatározásának nemzetközileg elfogadott fogalmakon kell alapulnia, és biztosítania kell, hogy a piaci szereplők és az illetékes hatóságok könnyen teljesíthessék a kapcsolódó kötelezettségeket. Ezeknek a kötelezettségeknek működési szempontból mérhetőnek és ellenőrizhetőnek, valamint a jobbiztonság garantálása érdekében világosnak és egyértelműnek kell lenniük. Ebben az összefüggésben a rendeletnek az erdőpusztulás olyan kulcsfontosságú elemeire kell összpontosítania, amelyek mérhetőek és ellenőrizhetőek, és amelyek a legfrissebb tudományos adatok alapján különösen relevánsak a környezeti hatások elkerülése szempontjából. E célból az erdőpusztulás fogalommeghatározásának a FAO által meghatározott, nemzetközileg elfogadott fogalmakra kell épülnie. Az erdőpusztulás fogalommeghatározását e rendeletnek megfelelően felül kell vizsgálni abból a célból, hogy mérlegeljék a fogalommeghatározás kiterjesztését az erdőpusztulást előidéző tényezők és az erdei ökoszisztémák világszerte szélesebb körére, e rendelet környezetvédelmi célkitűzéseinek további támogatása érdekében, figyelembe véve a témáról folytatott nemzetközi megbeszélések során elért eredményeket, valamint a világszerte előforduló erdei ökoszisztémák és gyakorlatok sokféleségét. Ezt a felülvizsgálatot mélyreható elemzés alapján, a tagállamokkal szoros együttműködésben, valamint az érintett érdekelt felekkel, nemzetközi szervezetekkel és szervezetekkel és a tudományos közösséggel konzultálva kell elvégezni.
- (45) E rendeletnek megfelelő egyensúlyt kell biztosítania egyfelől a releváns árukat és a releváns termékeket forgalomba hozó vagy kivívó piaci szereplők és kereskedők jogos elvárásainak védelme – minimálisra csökkentve az ellátási láncok hirtelen megzavarását –, másfelől pedig az Európai Unió Alapjogi Chartájának 37. cikkében meghatározott, a környezet védelméhez való alapvető jog között. E célból határidőt kell megállapítani, amely alapul szolgál annak értékeléséhez, hogy az érintett földterületen sor került-e erdőirtásra vagy erdőpusztulásra, ami azt jelenti, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó áruk és termékek nem hozhatók forgalomba, illetve nem vihetők ki, ha azokat olyan földterületen állították elő, amelyen ezen időpontot követően erdőirtásra vagy erdőpusztulásra került sor.
- (46) A határidőnek meg kell felelnie az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének fenntartható fejlődési céljaiban és az erdőkről szóló New York-i nyilatkozatban meghatározott meglévő nemzetközi kötelezettségvállalásoknak, amelyek célja az erdőirtás megállítás, a leromlott állapotú erdők helyreállítása, valamint az erdőtelepítés és az újraerdősítés világszerte történő jelentős növelése 2020-ig, ezért annak 2020. december 31-nek kell lennie. Az említett időpont megfelel annak az időszaknak is, amelyre vonatkozóan a Bizottság bejelentette az erdőirtás elleni küzdelemre vonatkozó szándékát a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményben, az európai zöld megállapodásban, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiában, valamint „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában. A Bizottság az elővigyázatosság elvével összhangban az e rendeletre irányuló javaslatában nyilvánosságra hozta ezt – az e rendelet hatálybalépésének napját megelőző – időpontot annak érdekében, hogy felkészüljön arra és megelőzze azt, hogy a bizottsági javaslat útján történő bejelentés és e rendelet hatálybalépésének dátuma között felgyorsuljanak az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz vezető tevékenységek. E rendeletnek el kell ismernie az elérni kívánt környezetvédelmi célkitűzést és meg kell erősítenie a javasolt határidőt annak biztosítása érdekében, hogy azok a termelők és piaci szereplők, akik az e rendeletről folytatott tárgyalások idején erdőirtást és erdőpusztulást okoztak, ne hozhassák forgalomba, illetve ne vihessék ki az érintett releváns árukat és releváns termékeket.
- (47) A piaci szereplők és a kereskedők alapvető jogainak gyakorlására, valamint a jogos elvárásaik védelmére vonatkozó, a kiválasztott határidőből fakadó korlátozásoknak arányosoknak kell lenniük és szigorúan arra kell szorítaniuk, amire feltétlenül szükség van a környezetvédelemre vonatkozó általános érdekű célkitűzés eléréséhez. Az említett célkitűzés elősegítése érdekében ezt a rendelet nem kell alkalmazni az e rendelet hatálybalépésének időpontja előtt előállított releváns árukra és releváns termékekre. E rendelet releváns árukat és releváns termékeket forgalomba hozni vagy kivinni kívánó piaci szereplők és kereskedők kötelezettségeit meghatározó rendelkezéseinek késleltetett alkalmazása emellett észszerű időt biztosít számukra ahhoz, hogy alkalmazkodjanak e rendelet új követelményeikhez.
- (48) Az erdőirtás és az erdőpusztulás megállításához való uniós hozzájárulás megerősítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy ne kerüljenek forgalomba az erdőirtással és erdőpusztulással kapcsolatba hozható ellátási láncokból származó releváns termékek, illetve azokat ne vigyék ki, a releváns termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók, illetve akkor vihetők ki, ha azok erdőirtásmentesek, és előállításukra az előállító ország vonatkozó jogszabályainak megfelelően került sor. A fentiek teljesülésének megerősítése céljából a releváns termékeket minden esetben kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak kell kísérnie.

- (49) A piaci szereplőknek szisztematikus megközelítést alkalmazva meg kell tenniük a megfelelő lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az általuk forgalomba hozni kívánt releváns termékek megfeleljenek az e rendeletben foglalt, erdőirtásmentességre és jogszerűsége vonatkozó követelményeknek. E célból a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló rendszereket kell létrehozniuk és végrehajtaniuk. Az említett kellő gondosságra elvén alapuló rendszereknek három elemet kell tartalmazniuk, nevezetesen tájékoztatási követelményeket, kockázatértékelési és kockázatsökkentő intézkedéseket, amelyeket jelentéstételi kötelezettségeknek kell kiegészíteniük. A kellő gondosságra vonatkozó eljárásokat úgy kell kialakítani, hogy hozzáférést biztosítsanak az uniós piacon forgalomba hozott áruk és termékek forrásaira és szállítóira vonatkozó információkhoz, ideértve azokat az információkat, amelyek igazolják, hogy teljesülnek az erdőirtás és az erdőpusztulás hiányára és a jogszerűsége vonatkozó követelmények, többek között az előállító ország vagy országrészek azonosítása révén, valamint beleértve az érintett területegységek földrajzi helymeghatározási koordinátáit is. Ezekhez az időmeghatározáson, helymeghatározáson és/vagy Föld-megfigyelésen alapuló földrajzi helymeghatározási koordinátákhoz felhasználhatók az Unió űrprogramja (EGNOS/Galileo és Kopernikusz) keretében nyújtott űradatok és szolgáltatások. Az említett információk alapján a piaci szereplőknek kockázatértékelést kell végezniük. Kockázat azonosítása esetén a piaci szereplőknek csökkenteniük kell az említett kockázatot úgy, hogy az megszűnjön vagy a kockázat csak elhanyagolható legyen. A piaci szereplő számára csak azt követően engedélyezhető releváns termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy az uniós piacról történő kivitele, ha a piaci szereplő – miután kellő gondossággal járt el – megállapította, hogy nem áll fenn vagy csak elhanyagolható kockázata áll fenn annak, hogy a releváns termékek nem felelnek meg e rendeletnek.
- (50) A termékek beszerzése során észszerű erőfeszítéseket kell tenni annak biztosítására, hogy méltányos árat fizessenek a termelőknek, különösen a mezőgazdasági kistermelőknek, lehetővé téve a megélhetést biztosító jövedelmet, és hatékonyan kezelve a szegénységet, mint az erdőirtás kiváltó okát.
- (51) A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok rendelkezésre bocsátásával hivatalosan felelősséget kell vállalniuk az általuk forgalomba hozni vagy exportálni kívánt releváns termékek megfelelőségéért. E rendeletben meg kell határozni az ilyen nyilatkozatok mintáját. Az ilyen kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok várhatóan megkönnyítik majd e rendelet illetékes hatóságok és bíróságok általi érvényesítését, és javítja a rendelet piaci szereplők általi betartását.
- (52) A bevált gyakorlat elismerése érdekében a kockázatértékelési eljárás során tanúsítási vagy más, harmadik fél által ellenőrzött rendszerek is alkalmazhatók. Ezek azonban nem válthatják ki a piaci szereplő felelősségét a kellő gondosság tekintetében.
- (53) A kereskedők feladata kell, hogy legyen az, hogy gyűjtsék és megőrzik az általuk forgalmazott releváns termékek ellátási láncának átláthatóságát biztosító információkat. A kkv-nak nem minősülő kereskedők jelentős befolyást gyakorolnak az ellátási láncokra, és fontos szerepet töltenek be annak biztosításában, hogy az ellátási láncok erdőirtásmentesek legyenek. Ezért őket a piaci szereplőkkel azonos kötelezettségeknek kell terhelniük, felelősséget kell vállalniuk azért, hogy a releváns termékek megfeleljenek e rendeletnek, és – a releváns termékek forgalmazását megelőzően – biztosítaniuk kell, hogy e rendelettel összhangban kellő gondossággal járjanak el és megállapítsák, hogy nem áll fenn vagy csak elhanyagolható kockázata áll fenn annak, hogy a releváns termékek nem felelnek meg ennek a rendeletnek.
- (54) Az átláthatóság előmozdítása és az érvényesítés megkönnyítése érdekében azoknak a piaci szereplőknek, amelyek nem tartoznak a kkv-k - ideértve a mikro-vállalkozásokat – vagy a természetes személyek kategóriájába, évente nyilvános jelentést kell készíteniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszereikről, többek között a kötelezettségeik teljesítése érdekében tett lépésekről.
- (55) A piaci szereplőknek képeseknek kell lenniük arra, hogy – többek között elektronikus eszközök útján – indokolással alátámasztott aggályokat kapjanak az érdekelt felektől, és alaposan meg kell vizsgálniuk a kapott, indokolással alátámasztott aggályokat.
- (56) Az egyéb uniós jogi aktusok, amelyek az emberi jogokra vagy környezetre gyakorolt káros hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket határoznak meg az értékláncban, annyiban alkalmazandók, amennyiben e rendelet nem tartalmaz ugyanolyan célú, jellegű vagy hatályú olyan konkrét rendelkezéseket, amelyek az uniós jogi aktusok jövőbeli módosításai tükrében kiigazításra kerülhetnek. E rendelet megléte nem zárhatja ki más olyan uniós jogi aktusok alkalmazását, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket állapítanak meg. Amennyiben az ilyen egyéb uniós jogi aktusok konkrétabb rendelkezéseket írnak elő, vagy az e rendeletben megállapított rendelkezéseket további követelményekkel egészítik ki, ezeket a rendelkezéseket e rendelettel összefüggésben kell alkalmazni. Továbbá, amennyiben e rendelet konkrétabb rendelkezéseket tartalmaz, azok nem értelmezhetők olyan módon, hogy az aláássa a kellő gondosságra vonatkozó egyéb uniós jogi aktusok hatékony alkalmazását vagy általános céljuk elérését. Lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság egyértelmű és könnyen érthető iránymutatásokat adjon ki annak érdekében, hogy a piaci szereplők és a kereskedők – különösen a kkv-k – megfeleljenek e rendeletnek.
- (57) Az őslakos népek erdővel kapcsolatos jogainak, valamint a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvének – többek között az ENSZ őslakos népek jogairól szóló nyilatkozatában foglaltak szerinti – tiszteletben tartása hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ezekkel kapcsolatban a nyilvánosság körében jelentkező közérdekű aggályok kezeléséhez. Az őslakos népek ökológiai és

orvosi értékkel bíró hagyományos ismeretekkel rendelkeznek, valamint nagyon gyakran modellt kínálnak az erdészeti erőforrások fenntartható hasznosítására vonatkozóan. Ez – a biológiai sokféleségről szóló egyezmény-nyel összhangban – hozzájárulhat az in situ megőrzéshez. A tanulmányok továbbá arra utalnak, hogy az erdőlakó őslakos népek kettős szerepet töltenek be az éghajlatváltozás elleni küzdelemben: először is, általában ellenállnak a több nemzedék óta általuk lakott földterületek megszállásának és az azokon való erdőirtásnak, másodsor pedig egyes őslakos közösségek az éghajlatváltozás mérséklése érdekében feladatuknak tekintik az erdők védelmét.

- (58) Az ENSZ környezetről és fejlődésről szóló, 1992. évi riói nyilatkozatában foglalt alapelvek, különösen a 10. alapelv, amely a nyilvánosság tájékoztatásának és környezetvédelmi kérdésekben való részvételének a fontosságára vonatkozik, valamint a 22. alapelv, amely az őslakos népeknek a környezetgazdálkodásban és -fejlesztésben betöltött meghatározó szerepére vonatkozik, fontosak a fenntartható erdőgazdálkodás biztosításának összefüggésében.
- (59) Az őslakos népek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezése elvének koncepciója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet bennszülött és törzsi népekről szóló 1989-es (169. számú) egyezményének jóváhagyását követő évek során alakult ki, és azt az őslakos népek jogainak védelméről szóló ENSZ-nyilatkozat is tükrözi. Annak biztosítását célozza, hogy figyelembe vegyék az őslakos népekre gyakorolt lehetséges hatásokat az őket érintő projektekkel kapcsolatos döntéshozatali folyamatokban.
- (60) Azon piaci szereplőknek, amelyek olyan egyéb uniós jogi aktusok hatálya alá tartoznak, amelyek a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket határozzák meg az értékláncban, képeseknek kell lenniük arra, hogy eleget tegyenek az e rendelet szerinti jelentéstételi kötelezettségeknek, mégpedig azáltal, hogy az előírt információkat belefoglalják az egyéb uniós jogi aktusok szerinti jelentésekbe.
- (61) A tagállamokat terheli a felelősség e rendelet érvényesítéséért, a tagállamok illetékes hatóságai számára pedig elő kell írni, hogy biztosítsák az e rendeletnek való maradéktalan megfelelést. E rendeletnek a piacra belépő vagy az azt elhagyó releváns termékek tekintetében való egységes érvényesítése csak az illetékes hatóságok, a vámhatóságok és a Bizottság közötti szisztematikus információcsere és együttműködés révén valósítható meg.
- (62) E rendelet eredményes és hatékony végrehajtása és érvényesítése alapvető fontosságú céljainak eléréséhez. E célból a Bizottságnak létre kell hoznia és irányítania kell egy információs rendszert, amellyel támogatja a piaci szereplőket és az illetékes hatóságokat a forgalomba hozott releváns termékekkel kapcsolatos szükséges információk benyújtásában és az ezen információkhoz való hozzáférésben. A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat az információs rendszeren keresztül kell benyújtaniuk. Az információs rendszert hozzáférhetővé kell tenni az illetékes hatóságok és a vámhatóságok számára az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítésének megkönnyítése érdekében, és annak elő kell segítenie az információknak a tagállamok, az illetékes hatóságok és a vámhatóságok közötti továbbítását. A nem bizalmas üzleti adatoknak a szélesebb nyilvánosság számára is hozzáférhetőnek kell lenniük úgy, hogy – az e rendelet megsértése miatt jogi személyekkel szemben hozott, jogorvoslattal nem támadható érdemi határozatok jegyzékével kapcsolatos, és az e személyekkel szemben kiszabott szankciókkal kapcsolatos információk kivételével – anonimizált adatokat szolgáltatnak nyílt és géppel olvasható formátumban, az Uniónak az (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽¹¹⁾ meghatározottak szerinti nyíltadat-politikájával összhangban.
- (63) A piacra belépő vagy az azt elhagyó releváns termékek tekintetében az illetékes hatóságok feladata annak ellenőrzése, hogy a releváns termékek – többek között a piaci szereplők által benyújtott, a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok alapján – megfelelnek-e e rendeletnek. A vámhatóságok feladata annak biztosítása, hogy adott esetben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra való hivatkozás rendelkezésre álljon a vámárnyilatkozatban. Továbbá – attól a pillanattól kezdve, hogy az elektronikus interfész rendelkezésre áll a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti információcseréhez – a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszát a vámhatóságoknak kell megvizsgálnia az információs rendszerben az illetékes hatóságok által elvégzett kezdeti kockázatelemzést követően. A vámhatóságoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk, ilyen például kérésre, a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak az információs rendszerben szereplő státusza alapján az adott releváns áru vagy releváns termék felfüggesztése vagy elutasítása. Az ellenőrzések e sajátos megszervezése miatt az (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹²⁾ VII. fejezete - amennyiben az érinti e rendelet alkalmazását és érvényesítését - nem alkalmazandó.
- (64) A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az illetékes hatóságok megfelelő személyzettel és felszereléssel való ellátásához szükséges elegendő pénzügyi forrás mindig rendelkezésre álljon. Az ellenőrzések hatékony elvégzéséhez magas szintű erőforrásokra van szükség, és a stabil erőforrásokat mindenkor az éppen aktuális

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférési adatokról és a közzétett információkról további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o.).

végrehajtási igényeknek megfelelő szinten kell biztosítani. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a közfinanszírozás kiegészítéseképpen visszaigényelhessék az érintett gazdasági szereplőktől a nem megfelelő releváns áruk és releváns termékek tekintetében végzett ellenőrzések kapcsán felmerült költségeket.

- (65) Ez a rendelet nem érinti a piacra belépő vagy az azt elhagyó árukra és termékekre vonatkozó egyéb uniós jogi aktusokat, különösen a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽¹³⁾ a vámhatóságok hatásköreire és a vámellenőrzésekre vonatkozóan. Emlékeztetni kell az importőröket arra, hogy az említett rendelet 220., 254., 256., 257. és 258. cikke előírja, hogy a piacra belépő azon termékeket, amelyek további feldolgozást igényelnek, az ilyen feldolgozást lehetővé tevő megfelelő vám eljárás alá kell vonni. Általánosságban véve, a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel nem tekinthető az uniós jognak való megfelelés bizonyítékának, mivel az ilyen forgalomba bocsátás vagy kivitel nem szükségszerűen foglalja magában a megfelelés teljeskörű ellenőrzését.
- (66) A piacra belépő vagy az azt elhagyó releváns termékek ellenőrzési folyamatának optimalizálása - az adminisztratív terhek csökkentését is beleértve - érdekében interoperábilis elektronikus interfészt kell létrehozni, amely lehetővé teszi a vámrendszerek és az illetékes hatóságok információs rendszerei közötti automatikus adatátvitelt. Az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet magától értetődő megoldás az ilyen adattovábbítások lehetővé tételére. Az interfésznek nagymértékben automatizálnak és könnyen használhatónak kell lennie, valamint meg kell könnyítenie a folyamatokat a vámhatóságok és a piaci szereplők számára. Ezenkívül, tekintettel a vámhatóság részére rendelkezésre bocsátandó, illetve a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatba foglalandó adatok közötti csekély eltérésekre, célszerű javaslatot tenni „az üzleti és a közszféra közötti” megközelítésre is, amely szerint a kereskedők és a gazdasági szereplők a nemzeti egyablakos vámügyintézési környezetben keresztül elérhetővé teszik a releváns termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot, és ez a nyilatkozat automatikusan továbbításra kerül az illetékes hatóságok által használt, e rendelet szerinti információs rendszerbe. A vámhatóságoknak és az illetékes hatóságoknak hozzá kell járulniuk a továbbítandó adatok és bármely más technikai követelmény meghatározásához.
- (67) A nem megfelelő termékek forgalomba hozatalának vagy kivitelének kockázata árutól és terméktől, valamint származási és előállító országától vagy országrészétől függően változó. Azon piaci szereplők tekintetében, amelyek olyan országokból vagy országrészekből szereznek be árukat és termékeket, amelyek esetében alacsony annak a kockázata, hogy a releváns áruk természetese, betakarítása vagy előállítása során megsértik az e rendeletben foglaltakat, kevesebb kötelezettséget kell meghatározni, csökkentve ezáltal a megfelelési költségeket és az adminisztratív terheket, kivéve, ha a piaci szereplő tudatában van annak, vagy okkal feltételezi, hogy fennáll az e rendeletnek való meg nem felelés kockázata. Amennyiben az illetékes hatóság tudomására jut e rendelet kijátszásának kockázata - például, amennyiben egy magas kockázatú országban előállított releváns árut vagy releváns terméket azt követően egy alacsony kockázatú országban vagy annak részeiben dolgoznak fel, ahonnan azt forgalomba hozzák vagy beléptetik a piacra vagy kiviszik, a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban vagy a vám-árnyilatkozatban pedig az szerepel, hogy a releváns árut vagy a releváns terméket alacsony kockázatú országban állították elő -, a vámhatóságnak további ellenőrzések révén meg kell bizonyosodnia arról, hogy fennáll-e a meg nem felelés, és szükség esetén megfelelő intézkedést kell hoznia, így például zár alá kell vennie a releváns árut vagy releváns terméket, és fel kell függesztenie annak forgalomba hozatalát, valamint további ellenőrzéseket kell végeznie. Az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy fokozott ellenőrzést alkalmazzanak a magas kockázatú országokból vagy azok részeitől származó releváns árukra és releváns termékekre.
- (68) A Bizottságnak továbbá az adott ország vagy országrész szintjén értékelnie kell az erdőirtás és az erdőpusztulás kockázatát olyan kritériumok alapján, amelyek egyaránt tükrözik a mennyiségi, az objektív és a nemzetközileg elismert adatokat, valamint azt, hogy az országok aktívan részt vesznek-e az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelemben. Ezeknek az összehasonlító teljesítményértékelési információknak meg kell könnyíteniük azt, hogy az uniós piaci szereplők kellő gondossággal járjanak el, az illetékes hatóságok számára pedig a megfelelés nyomon követését és érvényesítését, ugyanakkor ösztönözniük kell az előállító országokat arra, hogy fokozzák mezőgazdasági termelési rendszereik fenntarthatóságát, és csökkentsék azok erdőirtásra gyakorolt hatását. Ennek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az ellátási láncok átláthatóbbá és fenntarthatóbbá váljanak. Az összehasonlító teljesítményértékelési rendszernek az országok háromszintű besorolási rendszerén kell alapulnia, és az országokat alacsony, átlagos vagy magas kockázatúként kell besorolni. A megfelelő átláthatóság és egyértelműség biztosítása érdekében a Bizottságnak különösen nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie a teljesítményértékeléshez használt adatokat, a besorolás javasolt módosításának indokait és az érintett ország választát. Az alacsony kockázatú országokból vagy azok részeitől származó releváns termékek esetében lehetővé kell tenni a piaci szereplők számára, hogy egyszerűsített kellő gondossággal járjanak el. A magas kockázatú országokból vagy azok részeitől származó releváns termékek tekintetében az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy fokozott ellenőrzést alkalmazzanak. A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy meghatározza azokat az országokat vagy azok részeit, amelyek alacsony vagy magas kockázatúak.

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

- (69) A kockázati szint csökkentésére való törekvés érdekében a Bizottságnak együtt kell működnie a magas kockázatúként besorolt vagy besorolható országokkal, valamint az ezen országokban lévő érdekelt felekkel.
- (70) Az illetékes hatóságoknak rendszeres időközönként ellenőrizniük kell a piaci szereplőket és a kereskedőket annak megállapítása érdekében, hogy ténylegesen teljesítik-e az e rendeletben meghatározott kötelezettségeket. Ezenkívül az illetékes hatóságoknak – releváns információk birtokában és alapján – ellenőrzéseket kell végezniük, többek között harmadik felek által benyújtott, indokolással alátámasztott aggályok esetén. Az illetékes hatóságoknak kockázatalapú megközelítést kell alkalmazniuk az elvégzendő ellenőrzések azonosításához. A magas kockázatúként besorolt országokból vagy azok részeiből származó releváns termékek, a vonatkozó piaci szereplők és kereskedők, valamint a releváns árukból és a releváns termékekből való részesedésük volumene tekintetében kettős megközelítést kell alkalmazni. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy ellenőrizzék a piaci szereplők és a kereskedők bizonyos százalékát, a releváns termékek konkrét százalékos arányára is kiterjedően. Ezenkívül az alacsony vagy átlagos kockázatúként besorolt országokból vagy azok részeiből származó releváns termékek esetében az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy ellenőrizzék a piaci szereplők és a kereskedők legalább bizonyos százalékát. Az ellenőrzések mértékének magasabbnak kell lennie a magas kockázatot jelentő országokból vagy országrészekből származó releváns termékek esetében, míg az átlagos vagy alacsony kockázatot jelentő országok vagy országrészek esetében alacsonyabb lehet. E rendelet felülvizsgálatakor a Bizottságnak olyan számszerűsített célokat kell értékelnie és meghatároznia az illetékes hatóságok által elvégzendő éves ellenőrzések tekintetében, amelyek megfelelően biztosítják e rendelet érvényesítését és az Unió egészében a harmonizált megközelítést.
- (71) A piaci szereplők és a kereskedők illetékes hatóságok általi ellenőrzésének ki kell terjednie a kellő gondosság elvén alapuló rendszerekre, valamint a releváns termékek e rendeletnek való megfelelésére. Az ellenőrzéseknek kockázatalapú ellenőrzési terven kell alapulniuk, amelynek olyan kockázati kritériumokat kell tartalmaznia, amelyek lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára a piaci szereplők és a kereskedők által benyújtott, a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzését. A kockázati kritériumok keretében figyelembe kell venni az előállító országban a releváns árukhoz kapcsolódó erdőirtás kockázatát, a piaci szereplők és a kereskedők e rendelet szerinti kötelezettségeiknek való múltbéli meg nem felelését, valamint az illetékes hatóságok rendelkezésére álló minden egyéb releváns információt. A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzésének lehetővé kell tennie az illetékes hatóságok számára az ellenőrizendő piaci szereplők, kereskedők és releváns termékek azonosítását. Az említett kockázatelemzést elektronikus adatfeldolgozási eljárások alkalmazásával kell elvégezni abban az információs rendszerben, amelyben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat benyújtják. Amennyiben szükséges és technikailag lehetséges, az illetékes hatóságoknak – a harmadik országok hatóságaival való konzultációt követően és velük szoros együttműködésben – képesnek kell lenniük helyszíni ellenőrzések elvégzésére is.
- (72) Amennyiben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzése azt mutatja, hogy konkrét releváns termékek esetében magas a meg nem felelés kockázata, az illetékes hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy azonnali ideiglenes intézkedéseket hozzanak e termékek forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának vagy kivitelének megakadályozása érdekében. Abban az esetben, ha ilyen releváns termékek belépnének a piacra vagy elhagynák azt, az illetékes hatóságoknak kérniük kell a vámhatóságoktól a szabad forgalomba bocsátást vagy a kivitel felfüggesztését annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok el tudják végezni a szükséges ellenőrzéseket. Az ilyen kéréseket a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti interfészrendszeren keresztül kell közölni. A forgalomba hozatal vagy forgalmazás, a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését három munkanapra – vagy romlandó releváns termékek esetében 72 órára – kell korlátozni, kivéve, ha az illetékes hatóságoknak több időre van szükségük annak értékeléséhez, hogy a releváns áruk és releváns termékek megfelelnek-e ennek a rendeletnek. Ilyen esetekben az illetékes hatóságoknak további ideiglenes intézkedéseket kell hozniuk a felfüggesztés időtartamának meghosszabbítása érdekében, vagy a vámhatóságoknál ilyen meghosszabbítást kell kérniük a piacra belépő vagy az azt elhagyó releváns termékek esetében.
- (73) Az illetékes hatóságoknak rendszeresen naprakésszé kell tenniük az ellenőrzési tervet az említett ellenőrzések végrehajtásának eredményei alapján. Azon piaci szereplők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel a megfelelés terén, csökkenhet az ellenőrzések gyakorisága.
- (74) E rendelet végrehajtásának és hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében a tagállamoknak hatáskörrel kell rendelkezniük a nem megfelelő termékeknek a forgalomból történő kivonására és visszahívására, valamint a megfelelő korrekciós intézkedések megtételére. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy e rendeletnek a piaci szereplők és a kereskedők általi megsértését hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntessék.
- (75) A piaci szereplők és a kereskedők elszámoltathatóságának fokozása érdekében a Bizottságnak a honlapján közzé kell tennie az e rendelet megsértése miatt jogi személyekkel szemben hozott, jogorvoslattal nem támadható érdemi határozatok jegyzékét és az e személyekkel szemben kiszabott szankciókat. Az említett információ segítheti az illetékes hatóságokat, az egyéb piaci szereplőket és az egyéb kereskedőket kockázatértékelésük elvégzésében, valamint növelheti a fogyasztók és a civil társadalom tudatosságát az e rendeletet megsértő piaci szereplőkkel és kereskedőkkel kapcsolatban.

- (76) E rendelet végrehajtásához elegendő erőforrásra és kapacitásra lesz szükség. Ezzel összefüggésben a tagállamoknak a nemzeti erőforrásokon túlmenően a lehető legnagyobb mértékben ki kell használniuk az uniós szinten és más eszközökön – többek között a kohéziós alapokon és a kapacitásépítési eszközökön – keresztül, különösen az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁴⁾ létrehozott Technikai Támogatási Eszköz keretében rendelkezésre álló esetleges lehetőségeket és lehetséges támogatásokat.
- (77) Tekintettel az erdőirtás, az erdőpusztulás és a kapcsolódó kereskedelem nemzetközi jellegére, az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük egymással, a tagállamok vámhatóságaival, a Bizottsággal és harmadik országok közigazgatási hatóságaival. Az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük az értékláncban a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogi aktusok felügyeletéért és érvényesítéséért felelős illetékes hatóságokkal is.
- (78) Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban a tagállamok bíróságainak kell biztosítaniuk a személyek uniós jog szerinti jogainak bírói védelmét. Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 19. cikkének (1) bekezdése továbbá előírja, hogy a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek. E tekintetben a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nyilvánosság – így többek között az e rendelettel összhangban indokolással alátámasztott aggályokat benyújtó természetes és jogi személyek – számára biztosított legyen az igazságszolgáltatáshoz való jog, összhangban azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket a tagállamok az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (ENSZ-EGB) környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezményének (a továbbiakban: az Aarhusi Egyezmény) részes feleiként vállaltak.
- (79) Annak biztosítása érdekében, hogy e rendelet továbbra is releváns legyen, valamint összhangban maradjon a kereskedelmi, a tudományos és a technológiai fejleményekkel, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a releváns termékek KN-kódjainak az e rendelet I. mellékletében meghatározott jegyzékére vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁽¹⁵⁾ megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kézhez kell kapnia minden dokumentumot, és szakértőiknek rendszeresen részt kell venniük a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (80) A 995/2010/EU rendelet megtiltja az illegálisan kitermelt fa és az ilyen fából származó fatermékek forgalomba hozatalát az uniós piacon. Az említett rendelet kötelezettséget állapít meg a fát első alkalommal forgalomba hozó piaci szereplők számára arra vonatkozóan, hogy kellő gondossággal járjanak el, a kereskedők számára pedig arra vonatkozóan, hogy nyomon követhető nyilvántartást vezessenek a beszállítóikról és a vevőikről. E rendeletnek fenn kell tartania a piacon forgalomba hozott releváns termékek – többek között a fa és a fatermékek – jogszerűségének biztosítására vonatkozó kötelezettséget, és ki kell egészítenie az említett kötelezettséget egy fenntarthatósági követelménnyel. Következésképpen e rendeletből adódóan jelentőségét veszíti a 995/2010/EU rendelet és az ahhoz kapcsolódó 607/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet⁽¹⁶⁾, amelyeket ezért hatályon kívül kell helyezni. A 995/2010/EU rendelet 2. cikkének a) pontjában meghatározott fa és fatermékek megegyeznek az e rendelet I. mellékletében felsorolt fával és azon fatermékekkel, amelyek fát tartalmaznak vagy fa felhasználásával készültek.
- (81) A 2173/2005/EK rendelet létrehozta az Unióba irányuló faanyag-behozatal erdészeti jogszabályok végrehajtására, irányításra és kereskedelemre vonatkozó (a továbbiakban: FLEGT) engedélyezési rendszerét. A fakitermelő országokkal kötött önkéntes partnerségi megállapodások révén végrehajtott engedélyezési rendszer célja az illegális fakitermelés leállítás, valamint az erdészeti irányítás és a kapcsolódó kereskedelem fokozása. E rendeletnek a FLEGT által elért kedvező eredményeken kell alapulnia, különösen az érdekelt felek fokozott részvétele és az erdészeti irányítás javulása tekintetében. Az önkéntes partnerségi megállapodások konkrét esetekben kiegészíthetik ezt a rendeletet a fatermékek jogszerűsége tekintetében. A fennálló kétoldalú kötelezettségvállalások tiszteletben tartása, és a működő rendszerrel rendelkező partnerországokkal elért eredmények (FLEGT engedélyezési szakasz) megőrzése, továbbá – adott esetben – adott esetben erről megállapodás születik – a jelenleg hatályos önkéntes partnerségi megállapodásokban részt vevő partnerekkel az azzal a céllal folytatott együttműködés érdekében, hogy eljussanak az említett szakaszba, e rendeletnek olyan rendelkezést kell tartalmaznia, amely kimondja, hogy az

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

⁽¹⁵⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽¹⁶⁾ A Bizottság 607/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. július 6.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által előírt, a kellő gondosság elvén alapuló rendszerre, valamint az ellenőrző szervezetek felett végzendő ellenőrzések gyakoriságára és jellegére vonatkozó részletes szabályokról (HL L 177., 2012.7.7., 16. o.).

érvényes FLEGT-engedéllyel rendelkező fa és fatermékek úgy tekintendők, hogy megfelelnek a 2173/2005/EK rendeletben foglalt, a jogszerűsége vonatkozó követelménynek.

- (82) Jóllehet ez a rendelet az erdőirtás és az erdőpusztulás kezelésére irányul – amint azt a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közlemény előirányozza –, az erdők védelme nem vezethet más természetes ökoszisztémák átalakulásához vagy romlásához. A gazdálkodás alá vont ökoszisztémákat is magukban foglaló olyan ökoszisztémák, mint például a vizes élőhelyek, a szavannák és a tőzeglápok nagy jelentőséggel bírnak az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség válsága elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítések, valamint más fenntartható fejlődési célok szempontjából, ezért azok átalakulása vagy romlása különösen sürgős intézkedést igényel, és azt meg kell előzni. Tekintettel az Uniónak a nem erdei természetes ökoszisztémákat érintő lábnyomára, a Bizottságnak legkésőbb egy évvel e rendelet hatálybalépésének időpontját követően értékelést kell készítenie e rendelet hatályának az egyéb fával borított területekre történő kiterjesztéséről, és adott esetben erre vonatkozóan jogalkotási javaslatot kell benyújtania. Ezenkívül a Bizottságnak legkésőbb két évvel az említett hatálybalépés időpontját követően – és adott esetben jogalkotási javaslat kíséretében – értékelést kell készítenie e rendelet hatályának az egyéb természetes ökoszisztémákra – többek között a nagy szénkészletekkel rendelkező, illetve a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő egyéb földterületekre, így például a gyepterületekre, a tőzeglápokra és a vizes élőhelyekre – történő kiterjesztése céljából. Az uniós piacra történő áruimportálásból fakadó átalakítás és romlás miatt egyre nagyobb nyomás nehezedik az ökoszisztémákra is. A Bizottságnak legkésőbb két évvel e rendelet hatálybalépésének időpontját követően értékelnie kell a hatály további árukra történő kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát is. Ugyanakkor a Bizottságnak felül kell vizsgálnia az e rendelet I. mellékletében meghatározott releváns termékek KN-kódjainak listáját is.
- (83) Figyelembe véve az Európai Parlament által az „Uniós jogi keret az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására” című, 2020. október 22-i állásfoglalásában megfogalmazott, valamint a Bizottság nyilvános konzultációjában részt vevő, közel 1,2 millió résztvevő túlnyomó többsége által megfogalmazott kérést, a Bizottságnak az értékelését és az esetleges jövőbeli jogalkotási javaslatát e rendelet hatályának a nem erdei ökoszisztémákra, valamint azok átalakítására és romlására való kiterjesztésére kell összpontosítania.
- (84) Amennyiben e rendelet alkalmazásában személyes adatok kezelésére van szükség, az említett adatok kezelését a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós joggal összhangban kell végezni. A személyes adatoknak az e rendelet alapján történő mindennemű kezelésére az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽¹⁷⁾ és adott esetben az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽¹⁸⁾ kell alkalmazni.
- (85) mivel e rendelet célját, nevezetesen az uniós fogyasztás hozzájárulásának csökkentése révén az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelmet a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (86) A piaci szereplők, a kereskedők és az illetékes hatóságok számára észszerű időtartamot kell biztosítani ahhoz, hogy felkészüljenek e rendelet előírásainak teljesítésére,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg az I. mellékletben felsorolt olyan releváns termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalára és forgalmazására, valamint az Unióból történő kivitelére vonatkozóan, amelyek releváns árukat, nevezetesen szarvasmarhát, kakaót, kávé, olajpálmát, gumit, szóját, illetve fát tartalmaznak, amelyeket azokkal etettek, vagy amelyek azok felhasználásával készültek, azzal a céllal, hogy:

- a) minimálisra csökkentse az Unió hozzájárulását a világszerte tapasztalható erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz, hozzájárulva ezáltal a globális erdőirtás csökkentéséhez;

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

b) csökkentse az Unió üvegházhatóságú-gáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulását.

(2) A 37. cikk (3) bekezdésében meghatározottak kivételével ez a rendelet nem alkalmazandó az I. mellékletben felsorolt azon releváns termékekre, amelyeket a 38. cikk (1) bekezdésében jelzett időpont előtt állítottak elő.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „releváns áruk”: szarvasmarha, kakaó, kávé, olajpálma, gumi, szója és fa;
2. „releváns termékek”: az I. mellékletben felsorolt termékek, amelyek releváns árukat tartalmaznak, amelyeket azokkal etettek, vagy amelyek azok felhasználásával készültek;
3. „erdőirtás”: az erdők mezőgazdasági használatra történő átalakítása, függetlenül attól, hogy az ember által okozott-e vagy sem;
4. „erdő”: 0,5 hektárnál nagyobb kiterjedésű, 5 méternél magasabb fákkal és 10 %-ot meghaladó záródással, vagy e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal borított földterület, ide nem értve az elsődlegesen mezőgazdasági földhasználatba vett városi hasznosítású földterületeket;
5. „mezőgazdasági használat”: földterület mezőgazdasági célra - többek között mezőgazdasági ültetvényekként és pihentetett mezőgazdasági területekként -, valamint állattartás céljára történő használata;
6. „mezőgazdasági ültetvény”: olyan földterület, amelyen mezőgazdasági termelési rendszerek faállománya - így például gyümölcsfaültetvények, olajpálma-ültetvények, olajfaültetvények, valamint a haszonnövényeket lombkorona alatt termesztő agrár-erdészeti rendszerek - található; idetartoznak a fától eltérő releváns áruk valamennyi ültetvényei; a mezőgazdasági ültetvények nem tartoznak bele az „erdő” fogalommeghatározásába;
7. „erdőpusztulás”: az erdővel borított területek olyan strukturális változásai, amelyek a következő átalakítások formáját öltik:
 - a) a természetes vagy a természetesen regenerálódó erdők ültetvényerdőkké vagy egyéb fával borított területté való átalakítása; vagy
 - b) a természetes erdők telepített erdőkké való átalakítása;
8. „természetes erdő”: őshonos fajokból álló, természetesen regenerálódó erdő, ahol nem láthatók emberi tevékenység egyértelmű jelei, és az ökológiai folyamatokat jelentősen nem zavarják meg;
9. „természetesen regenerálódó erdő”: túlnyomórészt természetes regeneráció útján létrejövő fákból álló erdő; idetartozik a következők bármelyike:
 - a) erdők, amelyek esetében nem lehet megkülönböztetni a telepítetteket a természetesen regenerálódottaktól;
 - b) a természetesen regenerálódó őshonos fajok és az ültetett vagy magról nevelt fák keverékéből álló erdők, valamint azon erdők, amelyek esetében a természetesen regenerálódó fák az érett faállománynak várhatóan a nagyobbik részét teszik ki;
 - c) az eredetileg természetes regeneráció útján létrejövő fákból álló sarjerdők;
 - d) a betelepített fajok természetesen regenerálódó fái;
10. „telepített erdő”: túlnyomórészt ültetéssel és/vagy szándékos magvetéssel létrehozott fákból álló erdő, feltéve, hogy az ültetett vagy magról nevelt fák az érett faállománynak várhatóan több mint 50 %-át teszik ki; idetartozik az eredetileg ültetett vagy magvetéssel létrehozott fákból származó sarjerdő;
11. „ültetvényerdő”: intenzív gazdálkodás alatt álló telepített erdő, amely telepítéskor és vágásérettségi korban megfelel a következő kritériumok mindegyikének: egy vagy két faj, megegyező korosztály és szabályos távolság; idetartoznak a fa, a rost és az energia előállítására érdekében telepített, rövid vágásfordulójú ültetvények, de nem tartoznak ide a védelem vagy az ökoszisztéma helyreállítása céljából telepített erdők, valamint az ültetéssel vagy magvetéssel létrehozott erdők, amelyek vágásérettségi korban természetesen regenerálódó erdőkre hasonlítanak vagy fognak hasonlítani;

12. „egyéb fával borított terület”: 0,5 hektárnál nagyobb kiterjedésű, nem „erdő”-ként besorolt földterület, 5 méternél magasabb fákkal és 5–10 %-os záródással, vagy e küszöbértékeket in situ elérni képes fákkal, vagy vegyesen több mint 10 %-ban cserjék, bokrok és fák által borított földterület, ide nem értve az elsődlegesen mezőgazdasági földhasználatba vett vagy városi hasznosítású földterületeket;
13. „erdőirtásmentes”:
 - a) amennyiben a releváns termékek olyan releváns árukat tartalmaznak, azokat olyan releváns árukkal etették, vagy azok olyan releváns áruk felhasználásával készültek, amelyeket olyan földterületen állítottak elő, amelyen 2020. december 31. után nem végeztek erdőirtást; valamint
 - b) fát tartalmazó vagy fa felhasználásával készült releváns termékek esetében, amennyiben a fát 2020. december 31. után úgy termelték ki az erdőből, hogy azzal nem okoztak erdőpusztulást;
14. „előállított”: a releváns területegységeken – vagy szarvasmarha esetében létesítményekben – termesztett, kitermelt, kinyert vagy felnevelt;
15. „piaci szereplő”: bármely olyan természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely kereskedelmi tevékenység keretében releváns termékeket hoz forgalomba vagy visz ki;
16. „forgalomba hozatal”: a releváns áru vagy a releváns termék első alkalommal történő forgalmazása az uniós piacon;
17. „kereskedő”: a piaci szereplőtől eltérő személy az ellátási láncban, aki, illetve amely kereskedelmi tevékenység keretében releváns termékeket forgalmaz;
18. „forgalmazás”: releváns termék kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása az uniós piacon való értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, ellenérték fejében vagy ingyenesen;
19. „kereskedelmi tevékenység keretében”: feldolgozás, kereskedelmi vagy nem kereskedelmi fogyasztók részére történő értékesítés, vagy a piaci szereplő vagy a kereskedő saját vállalkozásán belüli felhasználás céljára;
20. „személy”: természetes személy, jogi személy vagy olyan jogi személyiséggel nem rendelkező személyegyesülés, amelynek ügyleti képességét az uniós vagy a nemzeti jog elismeri;
21. „az Unióban letelepedett személy”:
 - a) természetes személy esetén minden olyan személy, akinek a lakóhelye az Unióban található;
 - b) jogi személy vagy személyegyesülés esetén minden olyan személy, amelynek bejegyzett székhelye, központi ügyintézésének helye vagy állandó üzleti telephelye az Unióban található;
22. „meghatalmazott képviselő”: az Unióban letelepedett természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely a 6. cikkkel összhangban valamely piaci szereplőtől vagy kereskedőtől írásbeli meghatalmazást kapott arra, hogy annak nevében meghatározott feladatokkal kapcsolatban eljárjon a piaci szereplő vagy a kereskedő e rendelet szerinti kötelezettségei tekintetében;
23. „származási ország”: a 952/2013/EU rendelet 60. cikkében említett ország vagy terület;
24. „előállító ország”: az az ország vagy terület, ahol a releváns árut vagy a valamely releváns termék előállítása során felhasznált vagy az abban található releváns árut előállították;
25. „nem megfelelő termékek”: olyan releváns termékek, amelyek nem felelnek meg a 3. cikknek;
26. „elhanyagolható kockázat”: a releváns árukra és a releváns termékekre vonatkozó kockázat szintje, amennyiben ezek az áruk vagy termékek – a termékspecifikus és az általános információk, valamint szükség esetén a megfelelő kockázatcsökkentő intézkedések alkalmazásának teljeskörű értékelése alapján – nem adnak okot azzal kapcsolatos kétségre, hogy nem felelnek meg a 3. cikk a) vagy b) pontjának;
27. „területegység”: adott ingatlanon található, az előállító ország joga által elismert földterület, ahol kellőképpen homogén körülmények vannak ahhoz, hogy összesített szinten értékelni lehessen az erdőirtásnak és az erdőpusztulásnak az adott földterületen előállított releváns árukhoz kapcsolódó kockázatát;
28. „földrajzi helymeghatározás”: valamely területegység legalább egy szélességi és egy hosszúsági pontnak megfelelő, valamint legalább hat tizedesjegyet tartalmazó szélességi és hosszúsági koordinátákkal leírt földrajzi helyzete; a szarvasmarhától eltérő releváns áruk előállítására használt, négy hektárnál nagyobb területegységek esetében a földrajzi helyzetet az egyes területegységek kerületének leírására elegendő szélességi és hosszúsági ponttal rendelkező sokszögek használatával kell meghatározni;
29. „létesítmény”: minden olyan helyszín, struktúra vagy – szabadban való gazdálkodás esetén – környezet vagy hely, ahol ideiglenesen vagy állandó jelleggel állatállományt tartanak;

30. „mikro-, kis- és középvállalkozások” vagy „kkv-k”: a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁹⁾ 3. cikkében meghatározott mikro-, kis- és középvállalkozások;
31. „indokolással alátámasztott aggály”: az e rendeletnek való meg nem felelésre vonatkozó objektív és ellenőrizhető információkon alapuló, kellően indokolt állítás, amely szükségessé teheti az illetékes hatóságok beavatkozását;
32. „illetékes hatóságok”: a 14. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt hatóságok;
33. „vámhatóságok”: a 952/2013/EU rendelet 5. cikkének 1. pontjában meghatározott vámhatóságok;
34. „vámterület”: a 952/2013/EU rendelet 4. cikkében meghatározott terület;
35. „harmadik ország”: az Unió vámterületén kívüli ország vagy terület;
36. „szabad forgalomba bocsátás”: a 952/2013/EU rendelet 201. cikkében meghatározott eljárás;
37. „kivitel”: a 952/2013/EU rendelet 269. cikkében meghatározott eljárás;
38. „piacra belépő releváns termékek”: harmadik országokból származó, „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárás alá vont releváns termékek, amelyeket az Unió piacán kívánnak forgalomba hozni, és amelyeket nem az Unió vámterületén belüli magáncélú felhasználásra vagy fogyasztásra szánnak;
39. „piacot elhagyó releváns termékek”: „kivitel” vámeljárás alá vont releváns termékek;
40. „az előállító ország vonatkozó jogszabályai”: az előállító országban alkalmazandó, az előállítási terület jogállására vonatkozó jogszabályok a következők tekintetében:
 - a) földhasználati jogok;
 - b) környezetvédelem;
 - c) erdővel kapcsolatos szabályok - ideértve az erdőgazdálkodást és a biológiai sokféleség megőrzését - amennyiben azok közvetlenül a fakitermeléshez kapcsolódnak;
 - d) harmadik felek jogai;
 - e) munkavállalói jogok;
 - f) a nemzetközi jog által védett emberi jogok;
 - g) a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elve, többek között az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban foglaltak szerint;
 - h) adó-, korrupcióellenes, kereskedelmi és vámszabályozás.

3. cikk

Tilalom

A releváns áruk és a releváns termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók, illetve csak akkor vihetők ki, ha az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

- a) erdőirtásmentesek;
- b) előállításuk az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban történt; és
- c) kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal vannak ellátva.

2. FEJEZET

A PIACI SZEREPLŐK ÉS A KERESKEDŐK KÖTELEZETTSÉGEI

4. cikk

A piaci szereplők kötelezettségei

(1) A piaci szereplőknek a releváns termékek 3. cikknek való megfelelésének bizonyítása érdekében a 8. cikkel összhangban kellő gondossággal kell eljárniuk a releváns termékek forgalomba hozatala vagy azok kivitele előtt.

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

(2) A piaci szereplők a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat előzetes benyújtása nélkül a releváns termékeket nem hozhatják forgalomba és azokat nem vihetik ki. Azoknak a piaci szereplőknek, akik, illetve amelyek a 8. cikkben említett kellő gondossággal eljárva arra a megállapításra jutottak, hogy a releváns termékek megfelelnek a 3. cikknek, a 33. cikkben említett információs rendszeren keresztül kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátaniuk a releváns termékek forgalomba hozatala vagy azok kivitele előtt. Az ilyen elektronikus formában rendelkezésre álló és továbbítható, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak tartalmaznia kell a II. mellékletben a releváns termékekre vonatkozóan meghatározott információkat, valamint a piaci szereplő nyilatkozatát, hogy a piaci szereplő kellő gondossággal járt el és nem, vagy csak elhanyagolható kockázatot állapított meg.

(3) A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak az illetékes hatóságok részére történő rendelkezésre bocsátásával a piaci szereplő felelősséget vállal azért, hogy a releváns termék megfelel a 3. cikknek. A piaci szereplők a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokról készült nyilvántartást a nyilatkozat 33. cikkben említett információs rendszeren keresztül történő benyújtásának időpontját követően öt éven át kötelesek megőrizni.

(4) A piaci szereplő nem hozhatja forgalomba a releváns termékeket és nem viheti ki azokat, ha az alábbi esetek közül egy vagy több fennáll:

a) a releváns termékek nem felelnek meg;

b) kellő gondossággal eljárva feltárták annak a nem elhanyagolható kockázatát, hogy a releváns termékek nem felelnek meg;

c) a piaci szereplő nem tudta teljesíteni az (1) és a (2) bekezdésben említett kötelezettségeket.

(5) Azoknak a piaci szereplőknek, akik, illetve amelyek olyan releváns új információk birtokába jutnak, vagy akik, illetve amelyek olyan releváns új információkról szereznek tudomást – köztük indokolással alátámasztott aggályokról –, amelyekből az derül ki, hogy az általuk forgalomba hozott releváns termék esetében fennáll annak a kockázata, hogy az nem felel meg e rendeletnek, haladéktalanul tájékoztatniuk kell azon tagállamok illetékes hatóságait, ahol a releváns terméket forgalomba hozták, valamint azokat a kereskedőket, akiknek, illetve amelyeknek a releváns terméket szállították. Kivétel esetén a piaci szereplőknek tájékoztatniuk kell az előállító országnak minősülő tagállam illetékes hatóságát.

(6) A piaci szereplőknek minden szükséges segítséget fel kell ajánlaniuk az illetékes hatóságok részére annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 18. cikk szerinti ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférést, valamint a dokumentumok és nyilvántartások hozzáférhetővé tételét.

(7) A piaci szereplőknek közölniük kell az általuk forgalomba hozott vagy kivitt releváns termékek ellátási láncában következő piaci szereplőkkel és kereskedőkkel minden, annak igazolásához szükséges információt, hogy kellő gondossággal jártak el, és hogy nem, vagy csak elhanyagolható kockázatot állapítottak meg, beleértve az említett termékekhez tartozó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számát is.

(8) E cikk (1) bekezdésétől eltérve, a kkv-nak minősülő piaci szereplőknek (a továbbiakban: kkv-nak minősülő piaci szereplők) nem kell kellő gondossággal eljárniuk azon releváns termékek esetében, amelyek olyan releváns termékekben találhatóak vagy olyan releváns termékekből készültek, amelyekre e cikk (1) bekezdésével összhangban már vonatkozott a kellő gondosság, és amelyekre vonatkozóan a 33. cikkkel összhangban már benyújtottak kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot. Ilyen esetben a kkv-nak minősülő piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó meglévő nyilatkozat hivatkozási számát kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk. A releváns termékek azon részei tekintetében, amelyekre a kellő gondosság nem vonatkozott, a kkv-nak minősülő piaci szereplőknek e cikk (1) bekezdésével összhangban kellő gondossággal kell eljárniuk.

(9) A kkv-knak nem minősülő piaci szereplők (a továbbiakban: kkv-nak nem minősülő piaci szereplők) csak azután hivatkozhatnak a 33. cikkkel összhangban már benyújtott kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokra, hogy megbizonyosodtak arról, hogy a releváns termékekben található vagy a releváns termékekből készült releváns termékekre vonatkozóan e cikk (1) bekezdésével összhangban kellő gondossággal jártak el. Azokban a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokban, amelyeket e cikk (2) bekezdése alapján nyújtanak be, fel kell tüntetniük az ilyen, a 33. cikkkel összhangban már benyújtott kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számait. A releváns termékek azon részei tekintetében, amelyekre a kellő gondosság nem vonatkozott, a kkv-nak nem minősülő piaci szereplőknek e cikk (1) bekezdésével összhangban kellő gondossággal kell eljárniuk.

(10) A 33. cikkkel összhangban már benyújtott kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokra hivatkozó piaci szereplők továbbra is felelősek azért, hogy a releváns termékek megfeleljenek a 3. cikknek, beleértve azt is, hogy az ilyen releváns termékek forgalomba hozatala vagy kivitele előtt nem, vagy csak elhanyagolható kockázatot állapítottak meg.

5. cikk

A kereskedők kötelezettségei

(1) A kkv-knak nem minősülő kereskedőket (a továbbiakban: kkv-nak nem minősülő kereskedők) kkv-nak nem minősülő piaci szereplőknek kell tekinteni, és az általuk forgalmazott releváns áruk és releváns termékek tekintetében a 3., a 4., a 6., a 8–13. cikkben, a 16. cikk (8)–(11) bekezdésében és a 18. cikkben foglalt kötelezettségek és rendelkezések hatálya alá tartoznak.

- (2) A kkv-knak minősülő kereskedők (a továbbiakban: a kkv-nak minősülő kereskedők) csak akkor forgalmazhatnak releváns termékeket, ha rendelkeznek a (3) bekezdésben előírt információkkal.
- (3) A kkv-nak minősülő kereskedőknek gyűjteniük kell és meg kell őrizniük az általuk forgalmazni kívánt, releváns termékekkel kapcsolatos alábbi információkat:
- azon piaci szereplők vagy kereskedők neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik, illetve amelyek számukra a releváns termékeket szállították, valamint az e termékekhez tartozó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási száma;
 - azon piaci szereplők vagy kereskedők neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik, illetve amelyek számára ők a releváns termékeket szállították.
- (4) A kkv-nak minősülő kereskedőknek a forgalmazás időpontjától számított legalább öt évig meg kell őrizniük a (3) bekezdésben említett információkat, és az említett információkat kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk.
- (5) Azoknak a kkv-nak minősülő kereskedőknek, akik, illetve amelyek olyan releváns új információk birtokába jutnak, vagy akik, illetve amelyek olyan releváns új információkról szereznek tudomást – köztük indokolással alátámasztott aggályokról –, amelyekből az derül ki, hogy az általuk forgalmazott valamely releváns termék esetében fennáll annak a kockázata, hogy az nem felel meg e rendeletnek, haladéktalanul tájékoztatniuk kell azon tagállamok illetékes hatóságait, ahol a releváns terméket forgalmazták, valamint azokat a kereskedőket, akiknek, illetve amelyeknek a releváns terméket szállították.
- (6) A kereskedőknek – függetlenül attól, hogy kkv-knak minősülnek-e vagy sem – minden szükséges segítséget fel kell ajánlaniuk az illetékes hatóságok részére annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 18. és a 19. cikk szerinti ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférést, valamint dokumentumok és nyilvántartások hozzáférhetővé tételét.

6. cikk

Meghatalmazott képviselők

- (1) A piaci szereplők vagy a kereskedők meghatalmazhatnak egy meghatalmazott képviselőt, hogy a nevükben benyújtsa a 4. cikk (2) bekezdése szerinti, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot. Ilyen esetekben a piaci szereplő vagy a kereskedő továbbra is felelős azért, hogy a releváns termék megfeleljen a 3. cikknek.
- (2) A meghatalmazott képviselőnek kérésre az Unió valamelyik hivatalos nyelvén az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátania a meghatalmazás egy példányát, egy példányt pedig annak a tagállamnak valamelyik hivatalos nyelvén, ahol a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kezelik, vagy ha ez nem lehetséges, angol nyelven.
- (3) Az a piaci szereplő, amely természetes személy vagy mikroállalkozás, meghatalmazhatja az ellátási láncban következő azon piaci szereplőt vagy kereskedőt, aki, illetve amely nem természetes személy vagy mikroállalkozás, hogy meghatalmazott képviselőként járjon el. Ez az ellátási láncban következő piaci szereplő vagy kereskedő a 4. cikk (2) bekezdése szerinti, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak az említett piaci szereplő nevében történő benyújtása nélkül nem hozhat forgalomba vagy forgalmazhat releváns termékeket és nem vihet ki azokat. Ilyen esetekben az a piaci szereplő, amely természetes személy vagy mikroállalkozás, továbbra is felelős azért, hogy a releváns termék megfeleljen a 3. cikknek, és minden olyan információt közölnie kell az említett, az ellátási láncban következő piaci szereplővel vagy kereskedővel, amely annak megerősítéséhez szükséges, hogy kellő gondossággal jártak el, és hogy nem, vagy csak elhanyagolható kockázatot állapítottak meg.

7. cikk

Harmadik országokban letelepedett piaci szereplők általi forgalomba hozatal

Amennyiben az Unión kívül letelepedett természetes vagy jogi személy releváns termékeket hoz forgalomba a piacon, az Unióban letelepedett azon első természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely ezeket a releváns termékeket az uniós piacon forgalmazza, e rendelet értelmében vett piaci szereplőnek minősül.

8. cikk

Kellő gondosság

- (1) A releváns termékek forgalomba hozatala vagy kivitele előtt a piaci szereplőknek kellő gondossággal kell eljárniuk az egyes beszállítók által szállított valamennyi releváns termék tekintetében.
- (2) A kellő gondosság a következőket foglalja magában:
- a 9. cikkben meghatározott követelmények teljesítéséhez szükséges információk, adatok és dokumentumok gyűjtése;
 - a 10. cikkben említett kockázatértékelési intézkedések;

c) a 11. cikkben említett kockázatcsökkentő intézkedések.

9. cikk

Tájékoztatói követelmények

(1) A piaci szereplőknek gyűjteniük kell azokat az információkat, dokumentumokat és adatokat, amelyek igazolják, hogy a releváns termékek megfelelnek a 3. cikknek. E célból a piaci szereplőknek az egyes releváns termékekkel kapcsolatban gyűjtenie és rendszereznie kell, valamint a releváns termékek forgalomba hozatalának vagy kivitelének időpontjától számított öt évig meg kell őriznie az alábbi, bizonyítékokkal alátámasztott információkat:

- a) egy leírás, amely többek között tartalmazza a releváns termékek kereskedelmi nevét és típusát, valamint – a fát tartalmazó vagy fa felhasználásával készült releváns termékek esetében – a faj közönséges nevét és teljes tudományos nevét; a termék-leírásnak tartalmaznia kell a releváns áruk vagy az azokban található releváns termékek vagy az említett termékek készítéséhez felhasznált releváns termékek jegyzékét;
- b) a releváns termékek mennyisége; a piacra belépő vagy az azt elhagyó releváns termékek esetében a mennyiséget a nettó tömeg kilogrammjában és adott esetben a 2658/87/EGK tanácsi rendelet⁽²⁰⁾ I. mellékletében meghatározott kiegészítő mértékegységben kell megadni, a Harmonizált Rendszer szerinti kóddal összevetve, vagy az összes többi esetben a mennyiséget nettó tömegben vagy - adott esetben - térfogatban vagy az egységek számában kell megadni; a kiegészítő mértékegység akkor alkalmazandó, ha az a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban említett, a Harmonizált Rendszer szerinti kód alá tartozó valamennyi lehetséges alszám tekintetében következetesen meghatározásra került;
- c) az előállító ország és – adott esetben – annak részei;
- d) minden olyan területegység földrajzi helymeghatározása, ahol azokat a releváns árukat, amelyeket a releváns termék tartalmaz, vagy amelyek felhasználásával a releváns termék készült, előállították, valamint az előállítás dátuma vagy időtartománya; amennyiben a releváns termék olyan releváns árukat tartalmaz, vagy azt olyan releváns áruk felhasználásával készítették, amelyeket más területegységen állítottak elő, minden más területegység földrajzi helymeghatározását meg kell adni; bármely, az adott területegységen végzett erdőirtás vagy erdőpusztulás automatikusan kizárja az említett területegységekről származó valamennyi releváns áru és releváns termék forgalomba hozatalát, forgalmazását, illetve kivitelét; az olyan releváns termékek esetében, amelyek szarvasmarhát tartalmaznak, vagy amelyeket szarvasmarha felhasználásával készítettek, valamint az olyan releváns termékek esetében, amelyeket releváns termékekkel etettek, a földrajzi helymeghatározásban minden olyan létesítményt meg kell adni, ahol a szarvasmarha-tartás zajlott; az I. mellékletben felsorolt minden egyéb releváns termék esetében a földrajzi helymeghatározás a területegységekre vonatkozik;
- e) minden olyan vállalkozás vagy személy neve, postacíme és e-mail-címe, ahonnan az érintett termékeket szállították;
- f) minden olyan vállalkozás, piaci szereplő vagy kereskedő neve, postacíme és e-mail-címe, ahová az érintett termékeket szállították;
- g) kellő bizonyosságot nyújtó és ellenőrizhető információ arról, hogy a releváns termékek erdőirtásmentesek;
- h) kellő bizonyosságot nyújtó és ellenőrizhető információ arról, hogy a releváns árukat az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban állították elő, ideértve minden olyan rendelkezést, amely feljogosít az adott területnek a releváns áru előállítása céljából történő hasznosítására.

(2) A piaci szereplőknek kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátania az e cikk alapján gyűjtött információkat, dokumentumokat és adatokat.

10. cikk

Kockázatértékelés

(1) A piaci szereplőknek ellenőrizniük és elemezniük kell a 9. cikkkel összhangban gyűjtött információkat és bármely egyéb vonatkozó dokumentációt. Az említett információk és dokumentáció alapján a piaci szereplőknek kockázatértékelést kell végezniük annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e a forgalomba hozni vagy kivinni kívánt releváns termékek meg nem felelésének kockázata. A piaci szereplők csak akkor hozhatják forgalomba, illetve vihetik ki a releváns terméket, ha a kockázatértékelés azzal a megállapítással zárul, hogy nem áll fenn a releváns termékek meg nem felelésének kockázata, vagy ez a kockázat csak elhanyagolható.

⁽²⁰⁾ A Tanács 2658/87/EGK rendelete (1987. július 23.) a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról (HL L 256., 1987.9.7., 1. o.).

- (2) A kockázatértékelés során különösen a következő kritériumokat kell figyelembe venni:
- a) az adott előállító országhoz vagy annak részeihez a 29. cikkel összhangban hozzárendelt kockázat;
 - b) erdők jelenléte az előállító országban vagy annak részein;
 - c) őslakos népek jelenléte az előállító országban vagy annak részein;
 - d) az őslakos népekkel folytatott jóhiszemű konzultáció és együttműködés az előállító országában vagy annak részein;
 - e) az őslakos népek által a releváns áru előállítása céljából használt terület használatára vagy tulajdonjogára vonatkozó objektív és ellenőrizhető információkon alapuló, kellően indokolt igények megléte;
 - f) erdőirtás vagy erdőpusztulás előfordulási gyakorisága az előállító országban vagy annak részein;
 - g) a 9. cikk (1) bekezdésében említett információk forrása, megbízhatósága, érvényessége, valamint az ezen információk más rendelkezésre álló dokumentációjával való kapcsolat;
 - h) az előállító országgal vagy annak részeivel és a származási országgal vagy annak részeivel kapcsolatos aggályok – például a korrupció szintje, az okmány- és adathamisítás elterjedtsége, a jogérvényesítés hiánya, az emberi jogok nemzetközi jogának megsértése, fegyveres konfliktus vagy az ENSZ Biztonsági Tanácsa vagy az Európai Unió Tanácsa által hozott szankciók – megléte;
 - i) a releváns ellátási lánc összetettsége és a releváns termékek feldolgozottsági állapota, különös tekintettel a releváns termékek azon területességhez való társításának nehézségeire, ahol a releváns árukat előállították;
 - j) e rendelet kijátszásának kockázata, vagy ismeretlen származású vagy olyan területeken előállított releváns termékekkel való keveredés kockázata, ahol erdőirtás vagy erdőpusztulás történt vagy történik;
 - k) az e rendelet végrehajtását támogató bizottsági szakértői csoportok ülésein levont, a bizottsági szakértői csoportok nyilvántartásában közzétett következtetések;
 - l) a 31. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályok, valamint arra vonatkozó információk, hogy a releváns ellátási lánc mentén működő piaci szereplők vagy kereskedők a múltban nem feleltek meg e rendelet előírásainak;
 - m) minden olyan információ, amely a releváns termékek meg nem felelésének kockázatára utalhat;
 - n) az e rendeletnek való megfelelésre vonatkozó kiegészítő információk, amelyek magukban foglalhatják a tanúsítás során vagy más, harmadik fél által ellenőrzött rendszerek, többek között a Bizottság által az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²¹⁾ 30. cikkének (5) bekezdése alapján elismert önkéntes rendszerek által szolgáltatott információkat, feltéve, hogy az információk megfelelnek az e rendelet 9. cikkében meghatározott követelményeknek.
- (3) A 2173/2005/EK rendelet hatálya alá tartozó, működő engedélyezési rendszerből származó érvényes FLEGT-engedéllyel rendelkező fatermékeket úgy kell tekinteni, hogy azok megfelelnek e rendelet 3. cikke b) pontjának.
- (4) A piaci szereplőknek a kockázatértékeléseket dokumentálniuk kell, és azokat legalább évente felül kell vizsgálniuk, és kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk. A piaci szereplőknek tudniuk kell igazolni, hogy az összegyűjtött információkat hogyan ellenőrizték a (2) bekezdésben meghatározott kockázatértékelési kritériumok alapján, és hogyan határozták meg a kockázat mértékét.

11. cikk

Kockázatcsökkentés

(1) A piaci szereplőknek a releváns termékek forgalomba hozatalát vagy azok kivitelét megelőzően olyan kockázatcsökkentő eljárásokat és intézkedéseket kell elfogadnia, amelyek alkalmasak annak elérésére, hogy ne álljon fenn kockázat vagy csak elhanyagolható kockázat álljon fenn, kivéve, ha a 10. cikkel összhangban elvégzett kockázatértékelés azt állapítja meg, hogy nem áll fenn vagy csak elhanyagolható annak a kockázata, hogy a releváns termékek nem felelnek meg. Az ilyen eljárások és intézkedések magukban foglalhatják a következők bármelyikét:

- a) további információk, adatok vagy dokumentumok bekérése;

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

- b) független felmérések vagy auditok elvégzése;
- c) a 9. cikkben meghatározott tájékoztatási követelményekhez kapcsolódó egyéb intézkedések meghozatala.

Az ilyen eljárások és intézkedések magukban foglalhatják továbbá az említett piaci szereplők beszállítói – különösen a mezőgazdasági kistermelők – e rendeletnek való megfeleléséhez nyújtott, kapacitásépítés és beruházások formájában megvalósuló támogatást is.

(2) A piaci szereplőknek megfelelő és arányos politikákkal, kontrollmechanizmusokkal és eljárásokkal kell rendelkezniük a releváns termékek meg nem feleléséből eredő kockázatok hatékony csökkentése és kezelése érdekében. Ezeknek a politikáknak, kontrollmechanizmusoknak és eljárásoknak az alábbiakat kell tartalmazniuk:

- a) a kockázatkezelési gyakorlatok modellje, jelentéstétel, nyilvántartás-vezetés, belső kontroll és megfelelésmenedzsment, többek között vezető beosztású megfelelési tisztviselő kinevezése a kkv-nak nem minősülő piaci szereplők vonatkozásában;
- b) független audit funkció az a) pontban említett belső politikák, kontrollmechanizmusok és eljárások ellenőrzésére az összes, kkv-nak nem minősülő piaci szereplő vonatkozásában.

(3) A kockázatsökkentő eljárásokra és intézkedésekre vonatkozó döntéseket dokumentálni kell, legalább évente felül kell vizsgálni, és azokat a piaci szereplőknek kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk. A piaci szereplőknek tudniuk kell igazolni, hogy a kockázatsökkentő eljárásokra és intézkedésekre vonatkozó döntéseket hogyan hozták meg.

12. cikk

A kellő gondosság elvén alapuló rendszerek létrehozása és fenntartása, jelentéstétel és nyilvántartás vezetése

(1) Annak érdekében, hogy a 8. cikkel összhangban kellő gondossággal járjanak el, a piaci szereplőknek létre kell hozniuk és naprakészen kell tartaniuk egy eljárásokból és intézkedésekből álló keretrendszert annak biztosítása céljából, hogy az általuk forgalomba hozott vagy kivitt releváns termékek megfeleljenek a 3. cikknek (a továbbiakban: a kellő gondosság elvén alapuló rendszer).

(2) A piaci szereplőknek évente legalább egyszer felül kell vizsgálniuk a kellő gondosság elvén alapuló rendszert. Amennyiben a piaci szereplőknek olyan új fejlemények jutnak a tudomásukra, amelyek befolyásolhatják a kellő gondosság elvén alapuló rendszer alkalmazását, az említett fejlemények figyelembevétele érdekében naprakészé kell tenniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszert. A piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló rendszereik ilyen naprakészé tételeiről készült nyilvántartást öt évig meg kell őrizniük.

(3) Azoknak a piaci szereplőknek, amelyek nem tartoznak a kkv-k - ideértve a mikrovállalkozásokat - vagy a természetes személyek kategóriájába, évente a lehető legszélesebb körben – többek között az interneten – nyilvános jelentést kell tenniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a 8. cikkben meghatározott kötelezettségeik teljesítése érdekében tett lépéseket. Azok a piaci szereplők, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értéklánra vonatkozó követelményeket megállapító egyéb uniós jogi aktusok hatálya alá is tartoznak, eleget tehetnek az e bekezdés szerinti jelentéstételi kötelezettségüknek úgy, hogy az említett egyéb uniós jogi aktusok keretében történő jelentéstétel során feltüntetik az előírt információkat.

(4) Az uniós adatvédelmi jogszabályok sérelme nélkül, a (3) bekezdésben említett jelentéseknek a releváns árakra és a releváns termékekre vonatkozóan a következő információkat kell tartalmazniuk:

- a) a 9. cikk (1) bekezdésének a), b) és c) pontjában említett információk összefoglalása;
- b) a 10. cikk szerint elvégzett kockázatértékelés következtetései és a 11. cikk szerint hozott intézkedések, valamint a megszerzett és a kockázat értékeléséhez felhasznált információk és bizonyítékok leírása;
- c) adott esetben az őslakos népekkel, a helyi közösségekkel és a szokásjog alapján földtulajdon- és földhasználati jogokkal rendelkező egyéb felekkel, valamint a releváns áruk és releváns termékek előállítására szolgáló területen jelen lévő civil társadalmi szervezetekkel folytatott konzultáció folyamatának leírása.

(5) A piaci szereplőknek legalább öt évig meg kell őrizniük valamennyi, a kellő gondossággal kapcsolatos dokumentációt, így például a 8. cikk szerinti valamennyi nyilvántartás, intézkedés és eljárás tekintetében. Az említett dokumentációt kérésre az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátaniuk.

13. cikk

Egyszerűsített kellő gondosság

(1) A releváns termékek forgalomba hozatala vagy azok kivitele során a piaci szereplőknek nem kell teljesíteniük a 10. és a 11. cikkben foglalt kötelezettségeket, amennyiben – a releváns ellátási lánc összetettségének és e rendelet kijátszása kockázatának értékelését, illetve az ismeretlen származású vagy magas vagy átlagos kockázatú országokból vagy azok részeiből származó termékekkel való keveredés kockázatának értékelését követően – megbizonyosodtak arról, hogy az összes releváns árut és releváns terméket olyan országokban vagy azok részeiben állították elő, amelyeket a 29. cikkkel összhangban alacsony kockázatúként soroltak be. Ilyen esetekben a piaci szereplőknek kérésre az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátania az azt igazoló dokumentációt, hogy elhanyagolható e rendelet kijátszásának, illetve az ismeretlen származású vagy magas vagy átlagos kockázatú országokból vagy azok részeiből származó termékekkel való keveredés kockázata.

(2) E cikk (1) bekezdésétől eltérve, ha a piaci szereplő – többek között az e cikk (1) bekezdése alapján elvégzett értékelés eredményeképpen, valamint ideértve a 31. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályokat – olyan releváns információhoz jut vagy olyan releváns információról szerez tudomást, amely annak a kockázatára utalhat, hogy a releváns termékek nem felelnek meg e rendeletnek, vagy hogy e rendeletet kijátsszák, a piaci szereplőknek a 10. és a 11. cikkben foglalt valamennyi kötelezettséget teljesíteni kell és minden releváns információt haladéktalanul közölnie kell az illetékes hatósággal.

(3) Amennyiben bármely olyan információ jut az illetékes hatóság tudomására, amely e rendelet kijátszásának kockázatára utalhat - ideértve azokat az eseteket is, amikor átlagos vagy magas kockázatú országban vagy annak részeiben előállított releváns árukat vagy releváns termékeket azt követően alacsony kockázatú országban vagy annak részeiben dolgoznak fel, ahonnan azokat forgalomba hozzák vagy kiviszik - az illetékes hatóságnak a 17. cikk (1) bekezdésével összhangban azonnali lépéseket kell tennie, és szükség esetén a 23. cikkkel összhangban ideiglenes intézkedéseket kell hoznia.

3. FEJEZET

A TAGÁLLAMOK ÉS ILLETÉKES HATÓSÁGAIK KÖTELEZETTSÉGEI

14. cikk

Illetékes hatóságok

(1) A tagállamok kijelölnék egy vagy több, az e rendeletről eredő kötelezettségek teljesítéséért felelős illetékes hatóságot.

(2) A tagállamok legkésőbb 2023. december 30-ig tájékoztatják a Bizottságot az (1) bekezdésben említett illetékes hatóságok nevéről, címéről és elérhetőségeiről. A tagállamok indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatják a Bizottságot az említett információk bármely változásáról.

(3) A Bizottság a honlapján indokolatlan késedelem nélkül közzéteszi az illetékes hatóságok listáját. A Bizottság a tagállamoktól kapott frissítések alapján rendszeresen naprakésszé teszi a listát.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok megfelelő hatáskörökkel, működésüket tekintve függetlenséggel és erőforrásokkal rendelkezzenek az e fejezetben meghatározott kötelezettségek teljesítéséhez.

15. cikk

Technikai segítségnyújtás, iránymutatás és információcsere

(1) A piaci szereplők 8. cikkben meghatározott, kellő gondossággal való eljárására vonatkozó kötelezettségének sérelme nélkül a tagállamok technikai és egyéb segítséget nyújthatnak, valamint iránymutatást adhatnak a piaci szereplőknek. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve szükség esetén szintén adhat iránymutatást a piaci szereplőknek és az illetékes hatóságoknak. A technikai és egyéb segítségnyújtás és iránymutatás keretében figyelembe kell venni a kvvk-beleértve a mikroállalkozásokat - és a természetes személyek helyzetét az e rendeletnek való megfelelés megkönnyítése érdekében, többek között az adatok releváns rendszerekből történő, a 33. cikkben említett információs rendszerben földrajzi helymeghatározásra szolgáló átvételét illetően. Figyelembe kell venni a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségeket tartalmazó jelenlegi és jövőbeli uniós jogi aktusokat is.

(2) A tagállamok megkönnyítik a releváns információk cseréjét és terjesztését – különösen, hogy segítsék a piaci szereplőket a 10. cikkben meghatározott kockázatértékelésben –, valamint az e rendelet végrehajtását illetően bevált gyakorlatok megosztását és terjesztését.

(3) Az illetékes hatóságok és a Bizottság folyamatosan nyomon követik a releváns termékek kereskedelmének szerkezetében bekövetkező minden olyan jelentős változást, amely e rendelet kijátszásához vezethet és információt cserélnek arról.

(4) A segítségnyújtásnak olyan módon kell történnie, hogy az ne veszélyeztesse az illetékes hatóságok e rendelet érvényesítésével kapcsolatos függetlenségét, jogi kötelezettségét vagy felelősségét.

(5) A Bizottság megfelelő iránymutatások kiadásával, valamint az illetékes hatóságok közötti, az illetékes hatóságok és a vámhatóságok közötti, továbbá az illetékes hatóságok és a Bizottság közötti megfelelő információcsere, koordináció és együttműködés előmozdításával elősegítheti e rendelet összehangolt végrehajtását.

16. cikk

Ellenőrzésvégzési kötelezettség

(1) Az illetékes hatóságoknak a területükön ellenőrzéseket kell végezniük annak megállapítása érdekében, hogy az Unióban letelepedett piaci szereplők és kereskedők megfelelnek-e ennek a rendeletnek. Az illetékes hatóságoknak a területükön ellenőrzéseket kell végezniük annak megállapítása érdekében, hogy a piaci szereplők és kereskedők által forgalomba hozott vagy forgalomba hozni kívánt, forgalmazott vagy forgalmazni kívánt, illetve kivitt vagy kivinni kívánt releváns termékek megfelelnek-e ennek a rendeletnek.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett ellenőrzéseket a 18. és a 19. cikkel összhangban kell elvégezni.

(3) Az illetékes hatóságoknak kockázatalapú megközelítést kell alkalmazniuk az elvégzendő ellenőrzések azonosításához. A kockázati kritériumokat az e rendeletnek való meg nem feleléssel kapcsolatos kockázatok elemzése alapján kell azonosítani, figyelembe véve különösen a releváns árukat, az ellátási láncok összetettségét és hosszát – beleértve azt is, hogy releváns termék keveredéséről van-e szó –, valamint a releváns termék feldolgozottsági állapotát, azt, hogy az érintett terület egységek erdővel határosak-e, az országok vagy azok részei kockázati besorolását a 29. cikkel összhangban – különös figyelmet fordítva a magas kockázatúként besorolt országok vagy azok részei helyzetére –, a piaci szereplők vagy kereskedők e rendeletnek való múltbeli meg nem felelését, a kijátszás kockázatát, valamint minden egyéb releváns információt. A kockázatelemzésnek a 9. és a 10. cikkben említett információkon kell alapulnia, és alapulhat a 33. cikkben említett információs rendszerben szereplő információkon, és azt egyéb olyan releváns források támogathatják, mint például a nyomkövetési adatok, a nemzetközi szervezetektől származó kockázati profilok, a 31. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályok vagy a bizottsági szakértői csoport ülésein levont következtetések.

(4) A Bizottság adott esetben a (3) bekezdéssel összhangban megállapítja, valamint rendszeresen felülvizsgálja és naprakésszé teszi az uniós szintű indikatív kockázati kritériumokat, és közli azokat az illetékes hatóságokkal.

(5) Az (1) bekezdésben említett ellenőrzések elvégzése céljából az illetékes hatóságoknak éves terveket kell kidolgozniuk, amelyeknek legalább a következőket kell tartalmazniuk:

a) a (3) bekezdéssel összhangban megállapított, a szükséges ellenőrzések meghatározására szolgáló nemzeti kockázati kritériumok, amelyek a Bizottság által a (4) bekezdéssel összhangban megállapított uniós szintű indikatív kockázati kritériumok valamelyikén alapulnak és szisztematikusan magukban foglalják a magas kockázatúként besorolt országokra vagy azok részére vonatkozó kockázati kritériumokat;

b) az ellenőrizendő piaci szereplők és kereskedők kiválasztása; e kiválasztásnak az a) pontban említett nemzeti kockázati kritériumokon kell alapulnia, többek között a 33. cikkben említett információs rendszerben szereplő információk, valamint elektronikus adatkezelési technikák alkalmazásával; az illetékes hatóságok minden egyes ellenőrizendő piaci szereplő vagy kereskedő esetében azonosíthatják az ellenőrizendő, konkrét kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat.

(6) A tervek illetékes hatóságok általi éves felülvizsgálatának szisztematikusan az ellenőrzések eredményein és – hatékonyságuk javítása érdekében – az (5) bekezdésben említett tervek végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatokon kell alapulnia.

(7) Az illetékes hatóságoknak tájékoztatniuk kell a többi illetékes hatóságot és a Bizottságot az ellenőrzési terveikről és azok naprakésszé tételéről. Az illetékes hatóságoknak e rendelet érvényesítésének hatékonyabbá tétele érdekében információkat kell cserélniük az (5) bekezdésben említett kockázati kritériumokról, valamint koordinálniuk kell azok kidolgozását és alkalmazását más tagállamok illetékes hatóságaival és a Bizottsággal.

(8) Minden tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságai által az e cikk (1) bekezdése alapján végzett éves ellenőrzések kiterjedjenek a 29. cikkel összhangban átlagos kockázatúként besorolt előállító országban vagy annak részeiben előállított releváns árukat tartalmazó vagy ilyen áruk felhasználásával készült releváns termékeket forgalomba hozó vagy forgalmazó vagy kivívó piaci szereplők legalább 3 %-ára.

(9) Minden tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságai által az e cikk (1) bekezdése alapján végzett éves ellenőrzések kiterjedjenek a releváns árukat tartalmazó vagy ilyen áruk felhasználásával készült releváns termékeket forgalomba hozó vagy forgalmazó vagy kivivő piaci szereplők legalább 9 %-ára, valamint a 29. cikkkel összhangban magas kockázatúként besorolt országban vagy annak részeiben előállított releváns árukat tartalmazó vagy ilyen áruk felhasználásával készült egyes releváns termékek mennyiségének 9 %-ára.

(10) Minden tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságai által az e cikk (1) bekezdése alapján végzett éves ellenőrzések kiterjedjenek a 29. cikkkel összhangban alacsony kockázatúként besorolt országban vagy annak részeiben előállított releváns árukat tartalmazó vagy ilyen áruk felhasználásával készült releváns forgalomba hozó vagy forgalmazó vagy kivivő piaci szereplők legalább 1 %-ára.

(11) Az illetékes hatóságok által elvégzendő ellenőrzések számszerűsített céljai minden egyes releváns áru tekintetében külön-külön teljesítendőek. A számszerűsített célokat az előző évben a releváns termékeket forgalomba hozó vagy forgalmazó vagy kivivő piaci szereplők teljes száma, valamint – adott esetben – a mennyiség alapján kell kiszámítani. A piaci szereplők abban az esetben tekintendőek ellenőrzöttnek, ha az illetékes hatóság ellenőrizte a 18. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett elemeket.

(12) Az e cikk (5) bekezdése szerint előre tervezett ellenőrzések sérelme nélkül, amennyiben az illetékes hatóságok az e rendeletnek való esetleges meg nem felelésre vonatkozó releváns információk birtokába jutnak vagy releváns információkról szereznek tudomást – ideértve a harmadik felek által a 31. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályokat – el kell végezniük az e cikk (1) bekezdésében említett ellenőrzéseket.

(13) Az ellenőrzéseket a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes figyelmeztetése nélkül kell elvégezni, kivéve, ha az ellenőrzések hatékonyságának biztosítása érdekében szükséges a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes értesítése.

(14) Az illetékes hatóságoknak nyilvántartást kell vezetniük az ellenőrzésekről, feltüntetve többek között azok jellegét és eredményeit, valamint a meg nem felelés esetén hozott intézkedéseket. Az összes ellenőrzésről készült nyilvántartást legalább tíz évig meg kell őrizni.

(15) Az e rendelet alapján végzett ellenőrzésekről készült nyilvántartások, valamint az azok eredményeiről szóló jelentések a 2003/4/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²²⁾ alkalmazásában környezeti információnak minősülnek, és azokat kérésre rendelkezésre kell bocsátani.

17. cikk

Az azonnali intézkedést igénylő releváns termékek

(1) Az illetékes hatóságoknak azonosítaniuk kell azokat a helyzeteket, amikor a releváns termékek esetében olyan nagy a kockázata annak, hogy nem felelnek meg a 3. cikknek, hogy az említett releváns termékek forgalomba hozatala vagy forgalmazása vagy kivitele előtt az illetékes hatóságok részéről azonnali intézkedést igényelnek. Az illetékes hatóságoknak az így azonosított eseteket rögzíteniük kell a 33. cikkben említett információs rendszerben.

(2) Amennyiben az illetékes hatóságok az e cikk (1) bekezdésében említett helyzeteket azonosítanak - ideértve, amikor egy piaci szereplő az érintett releváns termékekre vonatkozó kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot nyújt be - a 33. cikkben említett információs rendszernek azonosítania kell, hogy magas a 3. cikknek való meg nem felelés kockázata, és tájékoztatnia kell az illetékes hatóságokat, amelyeknek:

a) a 23. cikk alapján azonnali ideiglenes intézkedéseket kell hozniuk az említett releváns termékek forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának felfüggesztése érdekében; vagy

b) a 28. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész létrehozását követően a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek esetében elő kell írniuk a vámhatóságok számára, hogy a 26. cikk (7) bekezdése alapján függeszték fel az említett termékek szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét.

(3) Az e cikk (2) bekezdésében említett felfüggesztéseknek az attól a pillanattól számított három munkanapon, illetve romlandó releváns termékek esetében 72 órán belül kell megszűnniük, amikor a 33. cikkben említett információs rendszer azonosította a meg nem felelés magas kockázatát. Amennyiben az illetékes hatóságok az említett időszakon belül végzett ellenőrzések eredményei alapján arra a megállapításra jutnak, hogy további időre van szükségük annak megállapításához, hogy a releváns termékek megfelelnek-e a 3. cikknek, meg kell hosszabbítaniuk a felfüggesztés időtartamát további három munkanapos időszakokkal, a 23. cikk alapján hozott további ideiglenes intézkedések útján, vagy a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek esetében a vámhatóságok arról történő értesítése révén, hogy továbbra is fenn kell tartani a 26. cikk (7) bekezdése szerinti felfüggesztést.

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/4/EK irányelve (2003. január 28.) a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáféréstől és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 41., 2003.2.14., 26. o.).

18. cikk

A piaci szereplők és a kkv-nak nem minősülő kereskedők ellenőrzése

- (1) A piaci szereplők és a kkv-nak nem minősülő kereskedők ellenőrzésének ki kell terjednie a következőkre:
- a) a kellő gondosság elvén alapuló rendszereik vizsgálata, beleértve a kockázatértékelési és kockázatsökkentő eljárásokat, valamint a kellő gondosság elvén alapuló rendszer megfelelő működését igazoló dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata;
 - b) azon dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, amelyek igazolják, hogy a piaci szereplő által forgalomba hozott, forgalomba hozni kívánt vagy kivinni kívánt, vagy a kkv-nak nem minősülő kereskedő által forgalmazott vagy forgalmazni kívánt adott releváns termék – többek között adott esetben kockázatsökkentő intézkedések révén – megfelel e rendeletnek, valamint a releváns kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok vizsgálata.
- (2) A piaci szereplőkre és a kkv-nak nem minősülő kereskedőkre vonatkozó ellenőrzések adott esetben – különösen akkor, ha az (1) bekezdésben említett vizsgálatok kérdéseket vetettek fel – kiterjedhetnek a következőkre:
- a) a releváns áruk vagy a releváns termékek helyszíni vizsgálata annak megállapítása céljából, hogy azok megfelelnek-e a kellő gondossággal való eljárás során használt dokumentációnak;
 - b) a 24. cikk alapján hozott korrekciós intézkedések vizsgálata;
 - c) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas a faj meghatározására, vagy a releváns áru vagy a releváns termék előállítás helyének pontos meghatározására, ideértve az anatómiai vizsgálatot, a vegyi elemzést, illetve a DNS-elemzést is;
 - d) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas annak megállapítására, hogy a releváns termékek erdőirtásmentesek-e, ideértve például a Kopernikusz programból és eszközökből, vagy más, nyilvánosan és magán-célra rendelkezésre álló releváns forrásokból származó Föld-megfigyelési adatokat; és
 - e) szűrőpróbaszerű ellenőrzések – így például helyszíni auditok – adott esetben többek között harmadik országokban, az e harmadik országok közigazgatási hatóságaival való együttműködés révén, feltéve, hogy ezekhez az ellenőrzésekhez e harmadik országok hozzájárulnak.

19. cikk

A kkv-nak minősülő kereskedők ellenőrzése

- (1) A kkv-nak minősülő kereskedők ellenőrzésének magában kell foglalnia az 5. cikk (2), (3) és (4) bekezdésének való megfelelést igazoló dokumentumok és nyilvántartások vizsgálatát.
- (2) A kkv-nak minősülő kereskedők ellenőrzése adott esetben – különösen ha az (1) bekezdésben említett vizsgálatok kérdéseket vetettek fel – magában foglalhat szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket is, a helyszíni auditokat is beleértve.

20. cikk

Az illetékes hatóságok költségeinek megtérítése

- (1) A tagállamok felhatalmazhatják illetékes hatóságait, hogy a piaci szereplőktől vagy a kereskedőktől visszaköveteljék a meg nem felelések kapcsán végzett tevékenységeik teljes költségét.
- (2) Az (1) bekezdésben említett költségek közé tartozhatnak a tesztelesek elvégzésének költségei, a tárolási költségek és az olyan, nem megfelelő terméknek bizonyult releváns termékekkel kapcsolatban végzett tevékenységek költségei, amelyek az említett releváns termékek szabad forgalomba bocsátását, forgalomba hozatalát vagy kivitelét megelőzően korrekciós intézkedés hatálya alá tartoznak.

21. cikk

Együttműködés és információcsere

- (1) Az illetékes hatóságoknak az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében – többek között a helyszíni auditok lefolytatása terén – együtt kell működniük egymással, a tagállamuk vámhatóságaival, más tagállamok illetékes hatóságaival és vámhatóságaival, a Bizottsággal és szükség esetén harmadik országok közigazgatási hatóságaival.
- (2) Az illetékes hatóságoknak igazgatási megállapodásokat kell kötniük a Bizottsággal a vizsgálatokkal kapcsolatos információk továbbítására és a vizsgálatok lefolytatására vonatkozóan.

(3) Az illetékes hatóságoknak ki kell cserélniük egymás között az e rendelet érvényesítéséhez szükséges információkat, többek között a 33. cikkben említett információs rendszeren keresztül. Ennek magában kell foglalnia a piaci szereplőkre és a kereskedőkre – többek között a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokra, valamint az elvégzett ellenőrzések jellegére és eredményeire – vonatkozó információkhoz való hozzáférés megadását és az említett információk cseréjét más tagállamok illetékes hatóságaival, e rendelet érvényesítésének elősegítése érdekében.

(4) Az illetékes hatóságoknak haladéktalanul figyelmeztetniük kell a többi tagállam illetékes hatóságait és a Bizottságot, ha az e rendeletnek való bármilyen esetleges meg nem felelést vagy olyan súlyos hiányosságokat észlelnek, amelyek több tagállamot is érinthetnek. Az illetékes hatóságoknak tájékoztatniuk kell a többi tagállam illetékes hatóságait, különösen abban az esetben, ha olyan releváns terméket észlelnek a piacon, amely megítélésük szerint nem megfelelő termék, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az ilyen termék forgalomból történő kivonását vagy visszahívását minden tagállamban.

(5) Az illetékes hatóság kérésére a tagállamok az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátják az e rendeletnek való megfelelés biztosításához szükséges információkat.

22. cikk

Jelentéstétel

(1) A tagállamok minden év április 30-ig elérhetővé teszik a nyilvánosság és a Bizottság számára az e rendelet előző naptári év során történt alkalmazására vonatkozó információkat. Az említett információknak tartalmazniuk kell a következőket:

- a) az ellenőrzési tervek és az e tervek alapjául szolgáló kockázati kritériumok;
- b) a piaci szereplők, a kkv-nak nem minősülő kereskedők és a más kereskedők esetében elvégzett ellenőrzések száma és eredményei a piaci szereplők, a kkv-nak nem minősülő kereskedők és a más kereskedők teljes számához viszonyítva, beleértve a meg nem felelés azonosított típusait is;
- c) az ellenőrzött releváns termékeknek a forgalomba hozott vagy kivitt releváns termékek teljes mennyiségéhez viszonyított mennyisége, valamint az előállító országok; a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek esetében a mennyiséget a nettó tömeg kilogrammjában és adott esetben a 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében meghatározott kiegészítő mértékegységben kell megadni, a Harmonizált Rendszer szerinti kóddal összevetve, vagy az összes többi esetben a mennyiséget nettó tömegben vagy - adott esetben - térfogatban vagy az egységek számában kell megadni; a kiegészítő mértékegység akkor alkalmazandó, ha az a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban említett, Harmonizált Rendszer szerinti kód alá tartozó valamennyi lehetséges alszám tekintetében következetesen meghatározásra került;
- d) meg nem felelés esetén a 24. cikkel összhangban hozott korrekciós intézkedés és a 25. cikkel összhangban kiszabott szankciók;
- e) a 16. cikk (13) bekezdése alapján előzetes figyelmeztetéssel végrehajtott ellenőrzések százalékos aránya, amelyek alkalmazását az illetékes hatóságoknak ellenőrzési jelentéseikben indokolniuk kell.

(2) A tagállamok által az (1) bekezdés értelmében szolgáltatott adatok alapján a Bizottság szolgálatai minden év október 30-ig az Unió egészére kiterjedő áttekintést tesznek közzé e rendelet alkalmazásáról.

23. cikk

Ideiglenes intézkedések

A tagállamoknak lehetővé kell tenniük illetékes hatóságaik számára, hogy azonnali ideiglenes intézkedéseket hozzanak - ideértve a releváns áruk vagy releváns termékek zár alá vételét, illetve a releváns áruk vagy releváns termékek forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának vagy kivitelének felfüggesztését - amennyiben az alábbiak bármelyike alapján az e rendeletnek való esetleges meg nem felelést észleltek:

- a) a bizonyítékok vagy más releváns információk – többek között a 21. cikk alapján cserélt információk vagy a 31. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályok – vizsgálata;
- b) a 18. és a 19. cikkben említett ellenőrzések;

c) kockázatoknak a 33. cikkben említett információs rendszer általi azonosítása.

Amennyiben szükséges, a tagállamok ezekről az intézkedésekről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot és a többi tagállam illetékes hatóságait.

24. cikk

Korrektív intézkedések jogsértés vagy meg nem felelés esetén

(1) A 25. cikk sérelme nélkül, amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy egy piaci szereplő vagy kereskedő nem felelt meg e rendeletnek, vagy hogy egy forgalomba hozott vagy forgalmazott vagy kivitt releváns termék nem felel meg, haladéktalanul elő kell írniuk a piaci szereplő vagy kereskedő számára, hogy a meg nem felelés megszüntetése érdekében meghatározott és észszerű határidőn belül megfelelő és arányos korrektív intézkedést hozzon.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a piaci szereplő vagy a kereskedő részéről szükséges korrektív intézkedésnek az alábbiak közül – az esettől függően – legalább egyet magában kell foglalnia:

- a) bármilyen formai meg nem felelés orvoslása, különös tekintettel a 2. fejezetben foglalt követelményekre;
- b) a releváns termék forgalomba hozatalának, forgalmazásának vagy kivitelének megakadályozása;
- c) a releváns termék azonnali forgalomból történő kivonása vagy visszahívása;
- d) a releváns termék jótékonyági vagy közérdekű célokra történő adományozása, vagy ha az nem lehetséges, a hulladékgazdálkodásra vonatkozó uniós joggal összhangban történő ártalmatlanítása.

(3) A (2) bekezdés alapján hozott korrektív intézkedéstől függetlenül a piaci szereplőnek vagy kereskedőnek az e rendeletnek való további meg nem felelés elkerülése érdekében orvosolnia kell a kellő gondosság elvén alapuló rendszer minden hiányosságát.

(4) Ha a piaci szereplő vagy a kereskedő az illetékes hatóság által az (1) bekezdés alapján meghatározott határidőn belül nem hozza meg a (2) bekezdésben említett korrektív intézkedést, vagy ha az (1) bekezdésben említett meg nem felelés továbbra is fennáll, az említett határidőt követően az illetékes hatóságoknak az érintett tagállam joga alapján rendelkezésükre álló valamennyi eszköz felhasználásával biztosítaniuk kell a (2) bekezdésben említett, előírt korrektív intézkedések alkalmazását.

25. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²³⁾ szerinti kötelezettségeinek sérelme nélkül, a tagállamok megállapítják az e rendeletnek a piaci szereplők és a kereskedők általi megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megtesznek minden szükséges intézkedést azok végrehajtásának biztosítása érdekében. A tagállamok értesítik a Bizottságot ezekről a szabályokról és intézkedésekről, valamint – késedelem nélkül – az ezeket érintő minden későbbi módosításról.

(2) Az (1) bekezdésben előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. Az említett szankcióknak a következőket kell magukban foglalniuk:

- a) a környezeti kárral és az adott releváns áruk vagy releváns termékek értékével arányos pénzbírságok, amely pénzbírságok mértékét úgy kell kiszámítani, hogy biztosítva legyen, hogy azok ténylegesen megfosszák a felelősöket az általuk elkövetett jogsértésekből származó gazdasági haszontól, és az ismétlődő jogsértésekért kiszabott pénzbírságok mértékét fokozatosan növelni kell; jogi személy esetében az ilyen pénzbírság maximális összegét – a vállalkozások teljes forgalmának a 139/2004/EK tanácsi rendelet⁽²⁴⁾ 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kiszámításával összhangban számítva – a piaci szereplő vagy a kereskedő által a pénzbírság kiszabásáról szóló határozatot megelőző pénzügyi évben uniós szinten elért teljes éves árbevétel legalább 4 %-ában kell megállapítani, és szükség esetén növelni kell annak érdekében, hogy a szankció meghaladja a potenciális szerzett gazdasági hasznot;
- b) az adott releváns termékek elkobzása a piaci szereplőtől és/vagy a kereskedőtől;
- c) a piaci szereplőnek és/vagy a kereskedőnek az adott releváns termékekkel folytatott ügyletből származó bevételeinek elkobzása;

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről (HL L 328., 2008.12.6., 28. o.).

⁽²⁴⁾ A Tanács 139/2004/EK rendelete (2004. január 20.) a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) (HL L 24., 2004.1.29., 1. o.).

- d) közbeszerzési eljárásokból és a közfinanszírozáshoz való hozzáférésekből – beleértve a pályázati eljárásokat, a támogatásokat és a koncessziókat – való ideiglenes, legfeljebb 12 hónapig tartó kizárás;
- e) súlyos vagy ismételt jogsértés esetén a releváns áruk és releváns termékek forgalomba hozatalának, forgalmazásának vagy kivitelének ideiglenes megtiltása;
- f) súlyos vagy ismételt jogsértés esetén a 13. cikkben meghatározott egyszerűsített kellő gondosság alkalmazásának megtiltása.

(3) A tagállamok – a vonatkozó adatvédelmi szabályok figyelembevételével – értesítik a Bizottságot a jogi személyek ellen e rendelet megsértése miatt hozott jogorvoslattal nem támadható érdemi határozatokról, valamint az e személyekre kiszabott szankciókról az érdemi határozatok jogorvoslattal nem támadhatóvá válásának időpontjától számított 30 napon belül. A Bizottság a honlapján közzéteszi az említett érdemi határozatok listáját, amelynek a következő elemeket kell tartalmaznia:

- a) a jogi személy neve;
- b) a jogorvoslattal nem támadható érdemi határozat dátuma;
- c) azon tevékenységek összefoglalása, amelyek okán megállapítást nyert e rendeletnek a jogi személy általi megsértése; és
- d) a kiszabott szankció jellege és – amennyiben pénzügyi – annak összege.

4. FEJEZET

A PIACRA BELÉPŐ VAGY AZT ELHAGYÓ RELEVÁNS TERMÉKEKRE VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

26. cikk

Ellenőrzések

(1) A „szabad forgalomba bocsátás” vagy „kivitel” vámeljárás alá vont releváns termékek az e fejezetben megállapított ellenőrzések és intézkedések hatálya alá tartoznak. E fejezet alkalmazása nem érinti e rendelet egyéb rendelkezéseit, sem pedig az áruk szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére irányadó egyéb uniós jogi aktusokat, különösen a 952/2013/EU rendeletet és annak 46., 47., 134. és 267. cikkét. Az (EU) 2019/1020 rendelet VII. fejezete azonban – amennyiben e rendelet alkalmazása és érvényesítése érintett – nem alkalmazandó a piacra belépő releváns termékek ellenőrzésére.

(2) E rendelet általános érvényesítése a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek tekintetében az illetékes hatóságok feladata. Az illetékes hatóságok feladata különösen az, hogy a 16. cikkel összhangban kockázatalapú megközelítés alapján azonosítsák az elvégzendő ellenőrzéseket és a 16. cikkben említett ellenőrzések elvégzésével megállapítsák, hogy az adott releváns termék megfelel-e a 3. cikknek. Az illetékes hatóságoknak ezeket a feladatokat a 3. fejezet vonatkozó rendelkezéseivel összhangban kell ellátniuk.

(3) E cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül a vámhatóságoknak a 952/2013/EU rendelet 46. és 48. cikkével összhangban ellenőrizniük kell az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékekkel kapcsolatban benyújtott vám-árnyilatkozatokat. Ezeknek az ellenőrzéseknek elsősorban a 952/2013/EU rendelet 46. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kockázatelemzésen kell alapulniuk.

(4) A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét megelőzően a vámhatóságok rendelkezésére kell bocsátani. E célból – kivéve ha a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot a 28. cikk (2) bekezdésében említett elektronikus interfészen keresztül bocsátják rendelkezésre – az adott releváns termék szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére vonatkozó vám-árnyilatkozatot benyújtó személynek a vámhatóságok rendelkezésére kell bocsátania a 33. cikkben említett információs rendszer által az adott releváns termékre vonatkozóan a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozathoz rendelt hivatkozási számot.

(5) Valamely releváns termék szabad forgalomba bocsátásának vagy kivitelének elvégzése során az e rendeletnek való megfelelés figyelembevétele céljából:

- a) a 28. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész létrehozásáig e cikk (6)–(9) bekezdése nem alkalmazandó, és a vámhatóságoknak a 27. cikkel összhangban kell információcserét folytatniuk és együttműködniük az illetékes hatóságokkal, valamint szükség esetén ezt az információcserét és együttműködést a releváns termékek szabad forgalomba bocsátásának vagy kivitelének elvégzése során figyelembe kell venniük;
- b) a 28. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész létrehozását követően e cikk (6)–(9) bekezdését kell alkalmazni, és az e cikk (6)–(9) bekezdése szerinti értesítéseket és kérelmeket az említett elektronikus interfészen keresztül kell benyújtani.

(6) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek szabad forgalomba bocsátására vagy kivételére vonatkozó vám-árnyilatkozat ellenőrzése során a vámhatóságoknak a 28. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész használatával meg kell vizsgálniuk az illetékes hatóságok által a 33. cikkben említett információs rendszerben a kellő gondosságra vonatkozó, megfelelő nyilatkozathoz rendelt státuszt.

(7) Amennyiben az e cikk (6) bekezdésében említett státusz azt jelzi, hogy a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékről a 17. cikk (2) bekezdése értelmében megállapítást nyert, hogy azt forgalomba hozatala, forgalmazása vagy kivitele előtt ellenőrizni kell, a vámhatóságoknak fel kell függeszteniük az említett releváns termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivételét.

(8) Amennyiben a szabad forgalomba bocsátással vagy a kivittel kapcsolatban az uniós vagy a nemzeti jog szerinti minden egyéb követelmény és alaktság teljesült, a vámhatóságoknak az alábbi körülmények bármelyikének fennállása esetén el kell végezniük a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek szabad forgalomba bocsátását vagy kivételét:

- a) az e cikk (6) bekezdésében említett státusz nem jelzi, hogy a releváns termékről a 17. cikk (2) bekezdése értelmében megállapítást nyert, hogy azt forgalomba hozatala, forgalmazása vagy kivitele előtt ellenőrizni kell;
- b) a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel e cikk (7) bekezdésével összhangban felfüggesztésre került és az illetékes hatóságok nem kérték a felfüggesztés fenntartását a 17. cikk (3) bekezdésével összhangban;
- c) a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel a (7) bekezdéssel összhangban felfüggesztésre került, és az illetékes hatóságok arról értesítették a vámhatóságokat, hogy meg lehet szüntetni a releváns termékek szabad forgalomba bocsátásának vagy kivételének felfüggesztését.

(9) Amennyiben az illetékes hatóságok arra a megállapításra jutnak, hogy a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termék nem felel meg, erről értesíteniük kell a vámhatóságokat, a vámhatóságok pedig nem engedhetik meg az említett releváns termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivételét.

(10) A szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel nem tekinthető az uniós jognak és különösen az e rendeletnek való megfelelés bizonyítékának.

27. cikk

A hatóságok közötti együttműködés és információcsere

(1) A Bizottság, az illetékes hatóságok és a vámhatóságok szorosan együttműködnek, és információt cserélnek egymással annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a 16. cikk (5) bekezdésében említett kockázatalapú megközelítést a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns termékek tekintetében, valamint hogy biztosítsák az ellenőrzések hatékonyságát és e rendelettel összhangban történő elvégzését.

(2) A vámhatóságoknak és az illetékes hatóságoknak a 952/2013/EU rendelet 47. cikkének (2) bekezdésével összhangban együtt kell működniük egymással, és többek között elektronikus úton ki kell cserélniük egymás között az e rendelet szerinti feladataik ellátásához szükséges információkat.

(3) A 952/2013/EU rendelet 12. cikkének (1) bekezdésével összhangban a vámhatóságok a feladataik elvégzése során szerzett – vagy a vámhatóságoknak bizalmas alapon nyújtott – bizalmas információkat közölhetik a piaci szereplő, a kereskedő vagy a meghatalmazott képviselő letelepedésének helye szerinti tagállam illetékes hatóságával.

(4) Amennyiben az illetékes hatóságok e cikkel összhangban jutottak információhoz, az említett illetékes hatóságok a 21. cikk (3) bekezdésével összhangban közölhetik az említett információkat más tagállamok illetékes hatóságaival.

(5) A kockázattal kapcsolatos információcserét az alábbiak szerint kell folytatni:

- a) a vámhatóságok között a 952/2013/EU rendelet 46. cikkének (5) bekezdésével összhangban;
- b) a vámhatóságok és a Bizottság között a 952/2013/EU rendelet 47. cikkének (2) bekezdésével összhangban;
- c) a vámhatóságok és az illetékes hatóságok – más tagállamok illetékes hatóságait is beleértve – között a 952/2013/EU rendelet 47. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

28. cikk

Elektronikus interfész

(1) A Bizottság az (EU) 2022/2399 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽²⁵⁾ létrehozott európai uniós egyablakos vámügyintézési környezetben alapuló elektronikus interfészt hoz létre, hogy lehetővé tegye az adatok – különösen az e rendelet 26. cikkének (6)–(9) bekezdésében említett értesítések és kérelmek – nemzeti vámrendszerek és az e rendelet 33. cikkében említett információs rendszer közötti továbbítását. Ennek az elektronikus interfésznek 2028. június 30-ig rendelkezésre kell állnia.

(2) A Bizottság az (EU) 2022/2399 rendelet 12. cikkével összhangban elektronikus interfészt fejleszt ki, hogy lehetővé tegye:

a) a piaci szereplők és a kereskedők számára, hogy az (EU) 2022/2399 rendelet 8. cikkében említett nemzeti egyablakos vámügyintézési környezetben keresztül történő elérhetővé tétellel tegyenek eleget a releváns áruhoz vagy releváns termékhez tartozó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat benyújtásával kapcsolatos, az e rendelet 4. cikke szerinti kötelezettségüknek, és arról visszajelzést kapjanak az illetékes hatóságoktól; és

b) az említett kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat továbbítását a 33. cikkben ismertetett információs rendszerbe.

(3) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben meghatározza az e cikk (1) és (2) bekezdésének végrehajtására vonatkozó rendelkezések részleteit és különösen meghatározza az e cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban továbbítandó adatokat, beleértve azok formátumát is. A végrehajtási jogi aktusokban azt is tisztázni kell, hogy az illetékes hatóságok által a 33. cikkben említett információs rendszerben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokhoz rendelt státuszt érintő bármely változásról az e cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfészen keresztül hogyan kell haladéktalanul és automatikusan értesíteni a releváns vámhatóságokat. A végrehajtási jogi aktusok meghatározhatják azt is, hogy a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban rendelkezésre álló és a vámhatóságok tevékenységeihez – többek között a felügyelethez és a csalás elleni küzdelemhez – szükséges bizonyos konkrét adatokat továbbítsák és rögzítsék az uniós és a nemzeti vámrendszerekben. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 36. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

5. FEJEZET

ORSZÁGOKAT ÖSSZEHASONLÍTÓ TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI RENDSZER ÉS A HARMADIK ORSZÁGOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

29. cikk

Az országok értékelése

(1) Ez a rendelet háromszintű rendszert hoz létre az országok vagy azok részeinek értékelésére. E célból az uniós tagállamok és a harmadik országok, illetve azok részei az alábbi kockázati kategóriák egyikébe vannak besorolva:

a) „magas kockázatú”: olyan országokra vagy azok részeire vonatkozik, amelyek esetében a (3) bekezdésben említett értékelés eredményeként azonosításra kerül, hogy magas az olyan releváns áruk ezen országokban vagy azok részeiben történő előállításának a kockázata, amelyek esetében a releváns termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának;

b) „alacsony kockázatú”: olyan országokra vagy azok részeire vonatkozik, amelyek esetében a (3) bekezdésben említett értékelés arra a megállapításra jut, hogy megfelelő bizonyosság áll fenn arra vonatkozóan, hogy ezen országokban vagy azok részeiben csak kivételesen állítanak elő olyan releváns árukat, amelyek esetében a releváns termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának;

c) „átlagos kockázatú”: olyan országokra vagy azok részeire vonatkozik, amelyek nem tartoznak sem a „magas kockázatú”, sem az „alacsony kockázatú” kategóriába.

(2) 2023. június 29-én minden országot az átlagos kockázatú kategóriába kell besorolni. A Bizottság sorolja be azokat az országokat vagy azok részeit, amelyek az (1) bekezdéssel összhangban alacsony vagy magas kockázatot jelentenek. Az alacsony vagy magas kockázatot jelentő országok vagy azok részei listáját a 36. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadandó végrehajtási jogi aktusok útján kell közzétenni legkésőbb 2024. december 30-ig. Az említett listát az új bizonyítékok fényében szükséges gyakorisággal felül kell vizsgálni, valamint adott esetben naprakésszé kell tenni.

⁽²⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2399 rendelete (2022. november 23.) az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról és a 952/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 317., 2022.12.9., 1. o.).

(3) Az alacsony kockázatú és a magas kockázatú országoknak vagy azok részeinek az (1) bekezdés alapján történő besorolását – a legfrissebb tudományos eredmények és nemzetközileg elismert források figyelembevételével – a Bizottság objektív és átlátható értékelésére kell alapozni. A besorolást elsősorban az alábbi értékelési kritériumok alapján kell végezni:

- a) az erdőirtás és erdőpusztulás aránya;
- b) a mezőgazdasági földterületek releváns áruk tekintetében történő bővítésének aránya;
- c) a releváns áruk és releváns termékek előállításának tendenciái.

(4) A (3) bekezdésben említett értékelés során az alábbiak is figyelembe vehetők:

- a) az érintett ország, az érintett regionális hatóságok, a piaci szereplők, a nem kormányzati szervezetek és a harmadik felek – köztük az őslakos népek, a helyi közösségek és a civil társadalmi szervezetek – által arra vonatkozóan benyújtott információk, hogy az UNFCCC-hez benyújtott, nemzetileg meghatározott hozzájárulás ténylegesen kiterjed-e a mezőgazdaságból, erdőgazdálkodásból és földhasználatból eredő kibocsátásokra és elnyelésekre;
- b) az érintett ország és az Unió és/vagy annak tagállamai közötti megállapodások és egyéb eszközök, amelyek kezelik az erdőirtást és az erdőpusztulást, és elősegítik, hogy a releváns áruk és a releváns termékek megfeleljenek a 3. cikknek, és azok hatékony végrehajtása;
- c) az, hogy az érintett ország rendelkezik-e nemzeti vagy annál alacsonyabb szintű jogszabályokkal – többek között a Párizsi Megállapodás 5. cikkével összhangban –, és hatékony végrehajtási intézkedéseket hoz-e az erdőirtás és erdőpusztulás kezelése, valamint az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz vezető tevékenységek elkerülése és szankcionálása érdekében, különösen pedig, hogy olyan kellően szigorú szankciókat alkalmaz-e, amelyek ellensúlyozzák az erdőirtásból vagy erdőpusztulásból származó előnyöket;
- d) az érintett ország átlátható módon bocsátja-e rendelkezésre a releváns adatokat; valamint adott esetben az emberi jogokat, valamint az őslakos népek, a helyi közösségek és a szokásjog alapján földtulajdon- és földhasználati jogokkal rendelkező egyéb felek jogait védő jogszabályok megléte, az azoknak való megfelelés vagy azok hatékony érvényesítése;
- e) a releváns áruk és a releváns termékek behozatalára vagy kivitelére az ENSZ Biztonsági Tanácsa vagy az Európai Unió Tanácsa által kiszabott szankciók.

(5) A Bizottság egyedi párbeszédet kezdeményez minden magas kockázatúként besorolt, vagy e besorolást kockáztató országgal azok kockázati szintjének csökkentése céljából.

(6) Az (5) bekezdés sérelme nélkül a Bizottság hivatalosan értesíti az érintett országot arról a szándékáról, hogy az említett országot vagy annak részét egy másik kockázati kategóriába kívánja besorolni, és felkéri, hogy adjon meg minden, e tekintetben hasznosnak ítélt információt. A Bizottság e szándékról az illetékes hatóságokat is tájékoztatja.

A Bizottságnak az értesítésbe a következő információkat kell belefoglalnia:

- a) az ország vagy annak részei kockázati besorolásának megváltoztatására irányuló szándékot megalapozó ok vagy okok;
- b) felkérés arra, hogy írásban válaszoljanak a Bizottságnak az ország vagy annak részei kockázati besorolásának megváltoztatására irányuló szándékkal kapcsolatban;
- c) a magas vagy alacsony kockázatú országgént történő besorolás következményei.

(7) A Bizottságnak elegendő időt kell biztosítania az érintett ország számára az értesítésre történő válaszadásra. Amennyiben az értesítés a Bizottság azon szándékára vonatkozik, hogy az országot vagy annak részét egy magasabb kockázati kategóriába kívánja besorolni, az érintett ország válaszában tájékoztathatja a Bizottságot az általa a helyzet orvoslása érdekében hozott intézkedésekről.

(8) A Bizottság haladéktalanul értesíti az érintett országot és az illetékes hatóságokat valamely országnak vagy annak részének a (2) bekezdésben említett listára való felvételéről vagy a listáról való törléséről.

30. cikk

Együttműködés harmadik országokkal

(1) Saját hatáskörükön belül az Unió nevében a Bizottság, valamint az érdekelt tagállamok összehangolt megközelítés keretében együttműködnek az e rendelet által érintett előállító országokkal és azok részeivel – különösen azokkal, amelyeket a 29. cikkkel összhangban magas kockázatúként soroltak be – meglévő és jövőbeli partnerségek, valamint egyéb releváns együttműködési mechanizmusok révén, hogy közösen kezeljék az erdőirtás és az erdőpusztulás kiváltó okait. A Bizottság átfogó uniós stratégiai keretet dolgoz ki az ilyen együttműködés számára, és mérlegeli a releváns uniós eszközök mozgósítását. Ezeknek a partnerségeknek és együttműködési mechanizmusoknak az erdők megőrzésére, helyreállítására és fenntartható használatára, az erdőirtásra, az erdőpusztulásra, valamint a fenntartható áruterelési, -fogyasztási, -feldolgozási és -kereskedelmi módszerekre való átállásra kell összpontosítaniuk. A partnerségek és együttműködési mechanizmusok magukban foglalhatnak strukturált párbeszédet, igazgatási megállapodásokat, és már meglévő megállapodásokat, illetve azok rendelkezéseit, továbbá közös ütemterveket, amelyek lehetővé teszik az áttérést az olyan mezőgazdasági termelésre, amely megkönnyíti az e rendeletnek való megfelelést, különös figyelmet fordítva az őslakos népek, a helyi közösségek és a mezőgazdasági kistermelők igényeire, és biztosítva valamennyi érdekelt szereplő részvételét.

(2) A partnerségek és az együttműködés keretében lehetővé kell tenni valamennyi érdekelt fél – köztük a civil társadalom, az őslakos népek, a helyi közösségek, a nők, a magánszektor, így a mikrovállalkozások és egyéb kkv-k, valamint a mezőgazdasági kistermelők – teljeskörű részvételét. A partnerségek és az együttműködés keretében támogatni vagy kezdeményezni kell a nemzeti jogi és irányítási reformfolyamatokra irányuló inkluzív és részvételen alapuló párbeszédet az erdészeti irányítás javítása, valamint az erdőirtáshoz hozzájáruló belföldi tényezők kezelése érdekében.

(3) A partnerségek és az együttműködés keretében elő kell mozdítani az integrált földhasználat-tervezési folyamatok, az előállító ország vonatkozó jogszabályai, a több érdekelt fél részvételével zajló folyamatok, a pénzügyi vagy kereskedelmi ösztönzők és más releváns eszközök kidolgozását az erdők és a biológiai sokféleség megőrzésének, az erdők fenntartható kezelésének és helyreállításának javítása, az erdők és a veszélyeztetett ökoszisztémák más földhasználati célra történő átalakításának kezelése, a tájképi előnyök, a földtulajdoni és -használati viszonyok biztonsága, a mezőgazdaság termelékenysége és versenyképessége, és az ellátási láncok átláthatósága optimalizálása, az erdőről függő közösségek, köztük a mezőgazdasági kistermelők, a helyi közösségek és az őslakos népek – amelyek jogait az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat határozza meg – jogainak megerősítése, valamint az erdőgazdálkodási dokumentumokhoz és egyéb releváns információkhoz való nyilvános hozzáférés biztosítása érdekében.

(4) Saját hatáskörükön belül az Unió nevében a Bizottság, vagy az érdekelt tagállamok vagy mindegyikük részt vesznek az erdőirtás és az erdőpusztulás megállítását célzó szakpolitikákról és fellépésekről folytatott nemzetközi két- és többoldalú megbeszéléseken, többek között olyan többoldalú fórumokon, mint a biológiai sokféleségről szóló egyezmény, a FAO, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése, az ENSZ Erdészeti Fóruma, az UNFCCC, a WTO, a G7-ek és a G20-ak. Ez a szerepvállalás magában foglalja a fenntartható mezőgazdasági termelésre és a fenntartható erdőgazdálkodásra való átállás előmozdítását, valamint átlátható és fenntartható ellátási láncok kialakítását, továbbá az erdei és egyéb természetes ökoszisztémák és a kapcsolódó emberi jogok magas szintű védelmét biztosító megbízható normák és fogalommeghatározások megállapítására és elfogadására irányuló erőfeszítések folytatását.

(5) Saját hatáskörükön belül az Unió nevében a Bizottság, valamint az érdekelt tagállamok párbeszédet és együttműködést kezdeményeznek az egyéb fő fogyasztó országokkal olyan ambiciózus követelmények elfogadásának előmozdítása érdekében, amelyek célja az ilyen országok erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz való hozzájárulásának minimalizálása, valamint globális szinten egyenlő versenyfeltételek létrehozása.

6. FEJEZET

INDOKOLÁSSAL ALÁTÁMASZTOTT AGGÁLYOK

31. cikk

Természetes vagy jogi személyek indokollással alátámasztott aggályai

(1) Természetes vagy jogi személyek indokollással alátámasztott aggályokat nyújthatnak be az illetékes hatóságoknak, ha úgy ítélik meg, hogy egy vagy több piaci szereplő vagy kereskedő nem felel meg ennek a rendeletnek.

(2) Az illetékes hatóságoknak indokolatlan késedelem nélkül, gondosan és pártatlanul értékelniük kell az indokollással alátámasztott aggályokat, többek között meg kell vizsgálniuk az állítások megalapozottságát, és meg kell tenniük a szükséges lépéseket, beleértve ellenőrzések végzését és a piaci szereplők és kereskedők meghallgatásának lefolytatását annak érdekében, hogy feltárják az e rendeletnek való esetleges meg nem felelést, valamint adott esetben a 23. cikk alapján ideiglenes intézkedéseket kell hozniuk a vizsgálat tárgyát képező releváns termékek forgalomba hozatalának, forgalmazásának és kivitelének megakadályozása érdekében.

(3) Az illetékes hatóságnak az indokolással alátámasztott aggály kézhezvételét követő 30 napon belül – ha a nemzeti jog másképpen nem rendelkezik – tájékoztatnia kell azokat az (1) bekezdésben említett személyeket, akik vagy amelyek benyújtották az indokolással alátámasztott aggályt, a kérelmük nyomán hozott intézkedésekről és azok indokairól.

(4) Az (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁶⁾ sérelme nélkül, a tagállamok intézkedéseket írnak elő azon természetes vagy jogi személyek kilétének védelmére, akik, illetve amelyek indokolással alátámasztott aggályokat nyújtanak be, vagy akik vizsgálatokat végeznek annak ellenőrzése céljából, hogy a piaci szereplők vagy a kereskedők megfelelnek-e ennek a rendeletnek.

32. cikk

Az igazságszolgáltatáshoz való jog

(1) Minden olyan természetes vagy jogi személy számára, aki, illetve amely a nemzeti szinten létező jogorvoslati rendszerekkel összhangban meghatározottak szerint kellő mértékben érdekelt – beleértve, hogy az ilyen személyek megfelelnek az esetlegesen a nemzeti jog által megállapított kritériumoknak, ideértve azokat a személyeket, akik, illetve amelyek a 31. cikkel összhangban indokolással alátámasztott aggályt nyújtottak be –, biztosítani kell a közigazgatási vagy bírósági eljárásokhoz való hozzáférést az e rendelet alapján illetékes hatóságok határozatai, cselekményei vagy mulasztásai jogszerűségének felülvizsgálata céljából.

(2) Ez a rendelet nem sérti a nemzeti jog azon rendelkezéseit, amelyek az igazságszolgáltatáshoz való jogot szabályozzák, valamint amelyek értelmében a bírósági eljárás kezdeményezését megelőzően ki kell meríteni a közigazgatási felülvizsgálati eljárásokat.

7. FEJEZET

INFORMÁCIÓS RENDSZER

33. cikk

Információs rendszer

(1) A Bizottság 2024. december 30-ig létrehoz, és a továbbiakban fenntart egy olyan információs rendszert, amely tartalmazza a 4. cikk (2) bekezdése értelmében rendelkezésre bocsátott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat.

(2) A 2. és a 3. fejezetben megállapított kötelezettségek teljesítését nem érintve, az információs rendszer legalább az alábbi funkciókat biztosítja:

- a) a piaci szereplők és a kereskedők, valamint meghatalmazott képviselőik nyilvántartásba vétele az Unióban; a releváns termékeket „szabad forgalomba bocsátás” vagy „kivitel” vámeljárás alá helyező piaci szereplők esetében a 952/2013/EU rendelet 9. cikke értelmében létrehozott, gazdálkodók nyilvántartási és azonosító számát (EORI-szám) fel kell tüntetni a nyilvántartási profiljukban;
- b) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok nyilvántartásba vétele, beleértve az információs rendszeren keresztül benyújtott egyes kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számának a piaci szereplővel vagy a kereskedővel történő közlését;
- c) a meglévő kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számának a 4. cikk (8) és (9) bekezdése alapján történő rendelkezésre bocsátása;
- d) amennyiben lehetséges, adatok átvétele a releváns rendszerekből földrajzi helymeghatározás céljából;
- e) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok ellenőrzése eredményének nyilvántartásba vétele;
- f) a vámhatóságokkal való összekapcsolódás az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezetben keresztül, a 28. cikkel összhangban, ideértve a 26. cikk (6)–(9) bekezdésében említett értesítések és kérelmek megengedését;
- g) a releváns információk rendelkezésre bocsátása az ellenőrzések 16. cikk (5) bekezdésben említett tervének elkészítéséhez szükséges kockázati profilalkotás támogatása céljából, beleértve ez ellenőrzések eredményét, valamint a piaci szereplők, a kereskedők, a releváns áruk és a releváns termékek kockázati profiljának megalkotását a 16. cikk (5) bekezdésében említett ellenőrizendő piaci szereplők és kereskedők, valamint azon releváns termékek elektronikus adatkezelési technikák alapján történő azonosítása céljából, amelyeket az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell;
- h) az illetékes hatóságok, valamint az illetékes hatóságok és a Bizottság közötti igazgatási segítségnyújtás és együttműködés megkönnyítése az információk és adatok cseréje érdekében;

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

i) az illetékes hatóságok, valamint a piaci szereplők és a kereskedők közötti kommunikáció támogatása e rendelet végrehajtásának céljából, többek között – adott esetben – digitális kínálatgazdálkodási eszközök használata révén.

(3) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján megállapítja az e cikk szerinti információs rendszer működésére vonatkozó szabályokat, beleértve a személyes adatok védelmére és a más IT-rendszerekkel való adatcserére vonatkozó szabályokat. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 36. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(4) A Bizottság hozzáfértet biztosít ehhez az információs rendszerhez a vámhatóságok, az illetékes hatóságok, a piaci szereplők és a kereskedők, valamint adott esetben a meghatalmazott képviselőik számára az e rendelet szerinti kötelezettségeikkel összhangban.

(5) Az Unió nyíltadat-politikájával összhangban a Bizottság hozzáfértet biztosít a szélesebb nyilvánosság számára az információs rendszer teljes anonimizált adatkészleteihez olyan géppel olvasható, nyílt formátumban, amely garantálja az interoperabilitást, a további felhasználhatóságot és a hozzáférhetőséget.

8. FEJEZET

FELÜLVIZSGÁLAT

34. cikk

Felülvizsgálat

(1) A Bizottság 2024. június 30-ig – adott esetben jogalkotási javaslat kíséretében – hatásvizsgálatot nyújt be e rendelet hatályának az egyéb fával borított területekre történő kiterjesztése céljából. A vizsgálatnak tartalmaznia kell többek között a 2. cikkben említett határidőt annak érdekében, hogy az Unió a lehető legkisebb mértékben járuljon hozzá a természetes ökoszisztémák átalakításához és állapotromlásához. A felülvizsgálatnak magában kell foglalnia a releváns áruk erdőirtásra és erdőpusztulásra kifejtett hatásának értékelését.

(2) A Bizottság 2025. június 30-ig – adott esetben jogalkotási javaslat kíséretében – hatásvizsgálatot nyújt be e rendelet hatályának az egyéb természetes ökoszisztémákra – többek között a nagy szénkészletekkel rendelkező, illetve a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő egyéb földterületekre, például gyepterületekre, tőzeglápokra és vizes élőhelyekre – történő kiterjesztése céljából. A vizsgálatnak ki kell terjednie az ökoszisztéma esetleges terjeszkedésére – többek között a 2. cikkben említett határidő alapján – annak érdekében, hogy az Unió a lehető legkisebb mértékben járuljon hozzá a természetes ökoszisztémák átalakításához és pusztulásához. A felülvizsgálatban foglalkozni kell azzal is, hogy szükséges és megvalósítható-e e rendelet hatályának további árukra – többek között a kukoricára – történő kiterjesztése. A felülvizsgálatnak magában kell foglalnia a releváns áruk erdőirtásra és erdőpusztulásra kifejtett hatásának tudományos bizonyítékokkal alátámasztott értékelését, és figyelembe kell vennie a fogyasztásban bekövetkező változásokat.

(3) A (2) bekezdésben említett hatásvizsgálatnak ki kell térnie annak vizsgálatára is, hogy helyénvaló-e módosítani vagy kiterjeszteni az I. mellékletben a releváns termékek listáját annak biztosítása érdekében, hogy a listán a releváns árukat tartalmazó, ilyen árukkal etetett, vagy ilyen áru felhasználásával készült leginkább releváns termékek szerepeljenek. Az említett vizsgálatban különös figyelmet kell fordítani a (3826 00 HR-kódú) bioüzemanyagoknak az I. mellékletbe történő esetleges felvételére.

(4) A (2) bekezdésben említett hatásvizsgálatnak értékelnie kell azt is, hogy a pénzügyi intézmények milyen szerepet játszanak az olyan pénzügyi mozgások megelőzésében, amelyek közvetlenül vagy közvetve erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz vezetnek, valamint azt, hogy szükséges-e az uniós jogi aktusokban e tekintetben konkrét kötelezettségeket előírni a pénzügyi intézmények számára, figyelembe véve a meglévő releváns horizontális és ágazati jogszabályokat.

(5) A Bizottság a 35. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az I. mellékletnek a releváns árukat tartalmazó, ilyen árukkal etetett vagy ilyen áruk felhasználásával készült releváns termékek vonatkozó KN-kódjai tekintetében történő módosítása céljából.

(6) A Bizottság 2028. június 30-ig, majd azt követően legalább ötévente elvégzi e rendelet általános felülvizsgálatát, és erről jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér. Az első jelentésnek – konkrét tanulmányok alapján – különösen a következők értékelését kell tartalmaznia:

a) a kereskedelem megkönnyítését szolgáló – és különösen az e rendelet által nagy mértékben érintett legkevésbé fejlett országoknak és az átlagos vagy magas kockázatúként besorolt országoknak vagy azok részeinek szánt – további eszközök szükségessége és megvalósíthatósága e rendelet célkitűzései elérésének támogatása érdekében;

- b) e rendelet hatása a mezőgazdasági termelőkre – különösen a mezőgazdasági kistermelőkre, az őslakos népekre és a helyi közösségekre –, valamint a fenntartható ellátási láncokra való átálláshoz és a mezőgazdasági kistermelőknek az e rendelet követelményeinek való megfeleléshez nyújtott további támogatás esetleges szükségessége;
- c) az erdőpusztulás fogalm meghatározásának további kiterjesztése, mélyreható elemzés alapján és figyelembe véve a témáról folytatott nemzetközi megbeszélések során elért előrehaladást;
- d) a 2. cikk 28. pontjában említett sokszögek kötelező használatára vonatkozó küszöbérték, figyelembe véve annak hatását az erdőirtás és az erdőpusztulás kezelése szempontjából;
- e) az e rendelet hatálya alá tartozó releváns áruk és releváns termékek kereskedelmének szerkezetében bekövetkező változások, amennyiben e változások kijátszást célzó gyakorlatot jelezhetnek;
- f) annak értékelése, hogy az elvégzett ellenőrzések hatékonyan biztosítják-e a forgalmazott vagy kivitt releváns áruk és releváns termékek 3. cikknek való megfelelését.

9. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

35. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 34. cikk (5) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása öt éves időtartamra szól 2023. június 29-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb hat hónappal az öt éves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólágosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 34. cikk (5) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 34. cikk (5) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

36. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁷⁾ értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel annak 11. cikke rendelkezéseire.

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

37. cikk

Hatályon kívül helyezés

- (1) A 995/2010/EU rendelet 2024. december 30-ával hatályát veszti.
- (2) A 995/2010/EU rendeletet azonban 2027. december 31-ig továbbra is alkalmazandó a 995/2010/EU rendelet 2. cikkének a) pontjában meghatározott olyan fára és fatermékekre, amelyeket 2023. június 29. előtt állítottak elő, és amelyeket 2024. december 30-tól hoztak forgalomba.
- (3) E rendelet 1. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a 995/2010/EU rendelet 2. cikkének a) pontjában meghatározott olyan fának és fatermékeknek, amelyeket 2023. június 29. előtt állítottak elő, és amelyeket 2027. december 31-től hoztak forgalomba, meg kell felelniük e rendelet 3. cikkének.

38. cikk

Hatálybalépés és az alkalmazás kezdőnapja

- (1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.
- (2) E cikk (3) bekezdésére figyelemmel a 3–13., a 16–24., valamint a 26., a 31. és a 32. cikket 2024. december 30-tól kell alkalmazni.
- (3) A 995/2010/EU rendelet mellékletében szereplő termékek kivételével, azon piaci szereplők esetében, amelyek 2020. december 31-ig létrehozott, a 2013/34/EU irányelv 3. cikkének (1) vagy (2) bekezdése értelmében vett mikro-vállalkozások vagy kisvállalkozások, az e cikk (2) bekezdésében említett cikkeket 2025. június 30-tól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. május 31-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

R. METSOLA

a Tanács részéről

az elnök

P. KULLGREN

I. MELLÉKLET

Az 1. cikkben említett releváns áruk és releváns termékek

A következő táblázat az e rendelet 1. cikkében említett, a 2658/87/EGK rendelet I. mellékletében meghatározott Kombinált Nomenklatúrába besorolt áruk jegyzékét tartalmazza.

A 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladéknak nem minősülő anyag felhasználásával megvalósult gyártási folyamat melléktermékeinek kivételével ez a rendelet nem alkalmazandó azokra az árukra, amelyek előállítása kizárólag olyan anyag felhasználásával történt, amely életciklusa végéhez ért, és amelyet egyébként az említett irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladékként kezeltek volna.

Releváns áru	Releváns termékek
Szarvasmarha	<p>0102 21, 0102 29 Élő szarvasmarha</p> <p>ex 0201 Szarvasmarha húsa frissen vagy hűtve</p> <p>ex 0202 Szarvasmarha húsa fagyasztva</p> <p>ex 0206 10 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke frissen vagy hűtve</p> <p>ex 0206 22 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas mája fagyasztva</p> <p>ex 0206 29 Szarvasmarha élelmezési célra alkalmas vágási mellékterméke (a nyelv és a máj kivételével) fagyasztva</p> <p>ex 1602 50 Más elkészített vagy konzervált szarvasmarhaféle húsa, vágási mellékterméke vagy vére</p> <p>ex 4101 Szarvasmarha nyers bőre (kezeletlenül vagy sózva, szárítva, meszezve, pácolva vagy másképpen tartósítva, a cserzett, a pergamentált vagy tovább kikészített bőrök kivételével), szőrtelenítve vagy hasítva is</p> <p>ex 4104 Szarvasmarha szőrtelenül cserzett, vagy crust bőre, hasítva is, de tovább nem megmunkálva</p> <p>ex 4107 Szarvasmarha szőrtelen, cserzés vagy kérgesítés után tovább kikészített bőre, beleértve a pergamentált bőrt, hasítva is, a 4114 vtsz. alá tartozó bőr kivételével</p>
Kakaó	<p>1801 Kakaóbab egészben vagy törve, nyersen vagy pörköelve</p> <p>1802 Kakaóhéj, kakaóhártya, -bőr és más kakaóhulladék</p> <p>1803 Kakaómassza, zsírtalanítva is</p> <p>1804 Kakaóvaj, -zsír és -olaj</p> <p>1805 Kakaópor, cukor vagy más édesítőanyag hozzáadása nélkül</p> <p>1806 Csokoládé- és kakaótartalmú más élelmiszer-készítmény</p>
Kávé	<p>0901 Kávé nyersen, pörköelve vagy koffeinmentesen is; kávéhéj és -burok; bármilyen arányban valódi kávé tartalmazó pótkávé</p>

Releváns áru	Releváns termékek
Olajpálma	<p>1207 10 Pálmadió és -mag</p> <p>1511 Olajpálma és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva</p> <p>1513 21 Nyers pálmamagbél- és babassuolaj és ezek frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva</p> <p>1513 29 Pálmamagbél- és babassuolaj és ezek frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva (a nyersolaj kivételével)</p> <p>2306 60 Pálmadió vagy pálmamag zsír vagy olaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék pálmadióból vagy -magból, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is</p> <p>ex 2905 45 Glicerín 95 %-ot meghaladó tisztasággal (a száraz termék tömegszázalékában kifejezve)</p> <p>2915 70 Palmitinsav, sztearinsav, ezek sói és észterei</p> <p>2915 90 Telített, aciklikus, egybázisú karbonsavak, ezek anhidridjei, halogenidjei, peroxidjai és peroxisavai; ezek halogén-, szulfo-, nitro- vagy nitrozoszármazékai (a hangyasav, az ecetsav, a mono-, di- vagy triklór-ecetsav, a propionsav, a vajsav, a pentánsav, a palmitinsav, a sztearinsav, ezek sói és észterei, valamint az ecetsavanhidrid kivételével)</p> <p>3823 11 Sztearinsav, ipari</p> <p>3823 12 Olajsav, ipari</p> <p>3823 19 Ipari, monokarboxil-zsírsavak; finomításból nyert savas olaj (a sztearinsav, az olajsav és a tallolajzsírsav kivételével)</p> <p>3823 70 Ipari zsíralkohol</p>
Gumi	<p>4001 Természetes gumi, balata, guttapercha, guayule, csikle és hasonló természetes gumi; alapanyag formában vagy lap, lemez, illetve szalag alakban</p> <p>ex 4005 Vulkanizálatlan gumikeverék alapanyag formában vagy lap, lemez és szalag alakban</p> <p>ex 4006 Vulkanizálatlan gumiból készült más formák (pl. rudak, csövek és profilok) és termékek (pl. korongok és gyűrűk)</p> <p>ex 4007 Vulkanizált gumifonal és zsineg</p> <p>ex 4008 Lap, lemez, szalag, rúd és profil vulkanizált lágygumiból</p> <p>ex 4010 Szállítószalag vagy meghajtó- vagy erőátviteli szíj vulkanizált gumiból</p> <p>ex 4011 Új, gumi légabroncs</p> <p>ex 4012 Újrafutózott vagy használt gumi légabroncs; tömör vagy kisnyomású gumiabroncs, gumiabroncs-futófelület és gumiabroncs-tömlővédő szalag</p>

Releváns áru	Releváns termékek
	<p>ex 4013 Belső tömlő gumiból</p> <p>ex 4015 Vulkanizált lágygumiból készült ruházati cikkek és ruházati tartozékok (beleértve a kesztyűt, ujjatlan és egyujjas kesztyűt is) bármilyen célra</p> <p>ex 4016 A 40. fejezetben máshol nem meghatározott egyéb áru vulkanizált lágygumiból</p> <p>ex 4017 Keménygumi (pl. ebonit) minden formában, beleértve a hulladékot és maradékot is; keménygumiból készült áruk</p>
Szója	<p>1201 Szójabab, törve is</p> <p>1208 10 Szójababliszt és -dara</p> <p>1507 Szójababolaj és frakciói finomítva is, de vegyileg nem átalakítva</p> <p>2304 Szójababolaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék, őrölve vagy labdac (pellet) alakban is</p>
Fa	<p>4401 Tűzifa hasáb, tuskó, rőzse, köteg vagy hasonló formában; faforgács vagy hasonló részek; fűrészpor és fahulladék és -maradék hasáb, brikett, labdac (pellet) vagy hasonló alakra tömörítve is</p> <p>4402 Faszén, beleértve kagyló vagy dió alakban, brikettezve is</p> <p>4403 Hengeresfa (kérgезetten vagy háncsoltan vagy durván szögletesre alakítva is)</p> <p>4404 Abroncsfa; hasított karó; cölöp, cövek és pózna kihegyezve, de hosszában nem fűrészelve; durván faragott, de nem esztergályozott, nem hajlított vagy más módon nem megmunkált fapálca, amely sétatbot, esernyőnyél, szerszámnyél vagy hasonlók készítésére alkalmas; faháncs és hasonló</p> <p>4405 Fagyapot; faliszt</p> <p>4406 Vasúti vagy villamosvasúti talpfa</p> <p>4407 Hosszában fűrészelt vagy szélezett, vágott vagy hántolt, 6 mm-nél vastagabb fa, gyalulva, csiszolva vagy végillesztéssel összeállítva is</p> <p>4408 Furnérlap rétegelt lemez vagy más rétegelt fa készítésére (beleértve a rétegelt fa szeletelésével készített is), és hosszában fűrészelt, vágott vagy hántolt más falemez, gyalulva, csiszolva, lapolva vagy végillesztéssel összeállítva is, legfeljebb 6 mm vastagságban</p> <p>4409 Fa (beleértve az össze nem állított lécet és szegélylécet parkettához) bármelyik szélé, vége vagy felülete mentén összefüggő (folytatólagos) összeillesztésre előkészítve (hornyolt, barázdált, lesarkított, ferdén levágott, „V” illesztésű, peremezett, mintázott, legömbölyített vagy hasonló módon formázott), gyalulva, csiszolva vagy végillesztéssel összeállítva is</p> <p>4410 Forgácslemez, irányított forgácselrendezésű lemez (OSB) és hasonló tábla (például: ostylemez) fából vagy más fatartalmú anyagból gyantával vagy más szerves kötőanyagokkal agglomerálva (tömörítve) is</p> <p>4411 Rostlemez fából vagy más fatartalmú anyagból, gyantával vagy más szerves anyaggal összeragasztva is</p>

Releváns áru	Releváns termékek
	<p>4412 Rétegelt lemez, furnérozott panel és hasonló réteges faáru</p> <p>4413 Tömörített fa tömb, lap, szalag vagy profil alakban</p> <p>4414 Festmény, fénykép, tükör vagy hasonló tárgyak fakerete</p> <p>4415 Fából készült láda, doboz, rekesz, dob és hasonló csomagolóanyag; kábeldob fából; rakodólap, keretezett és más szállítólap fából;</p> <p>rakodólapkeret fából</p> <p>(a kizárólag valamely más, piaci forgalomba hozott termék megtámasztására, védelmére vagy szállítására csomagolóanyagként szolgáló csomagolóanyag kivételével)</p> <p>4416 Hordó, kád, dézsa és fából készült más kádáripari termék és azok elemei, beleértve a hordódongát is</p> <p>4417 Szerszám, szerszámfoglat, szerszámnyél és -fogantyú, seprű- vagy kefe- és ecsetnyél és -test fából; csizma- vagy cipőkaptafa és sámfa fából</p> <p>4418 Ács- és épületasztalos-ipari termék, beleértve az üreges fapanelt is, összeállított padlópanelek, zsindelek</p> <p>4419 Asztali és konyhai cikkek fából</p> <p>4420 Intarziás és berakott famunka; ékszeres vagy evőszközös ládikó és -doboz és hasonló cikkek fából; kis szobor és más díszműáru fából; fa lakberendezési tárgy, a 94. árucsoportba tartozó fabútorok kivételével</p> <p>4421 Más faáru</p> <p>A Kombinált Nomenklátúra 47. és 48. árucsoportjába tartozó papíripari rostanyag és papír, kivéve a bambuszból és visszanyert (hulladék és használt) papírból készült termékeket</p> <p>ex 49 Könyvek, újságok, képek és más nyomdaipari termékek; kéziratok, gépirásos szövegek és tervrajzok papírból</p> <p>ex 9401 Ülőbútor (a 9402 vámtarifaszám alá tartozó kivételével), ágygá átalakítható ülőbútor is, és ezek részei fából</p> <p>9403 30, 9403 40, 9403 50, 9403 60 és 9403 91 Fabútor és ezek részei</p> <p>9406 10 Előre gyártott épületek fából</p>

II. MELLÉKLET

A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat

A 4. cikk (2) bekezdésével összhangban a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban feltüntetendő információk:

- (1) A piaci szereplő neve, címe, valamint a piacra belépő vagy azt elhagyó releváns áruk és releváns termékek esetében a gazdálkodók nyilvántartási és azonosító száma (EORI-szám) a 952/2013/EU rendelet 9. cikkével összhangban.
- (2) A piaci szereplő által forgalomba hozni vagy kivinni kívánt releváns termék Harmonizált Rendszer szerinti kódja, szabad szöveges leírása – többek között a termék kereskedelmi neve és adott esetben teljes tudományos neve – és mennyisége. A piacra belépő vagy az azt elhagyó releváns termékek esetében a mennyiséget a nettó tömeg kilogrammjában és adott esetben a 2658/87/EGK rendelet I. mellékletében meghatározott kiegészítő mértékegységben kell megadni, a Harmonizált Rendszer szerinti kóddal összevetve, vagy az összes többi esetben nettó tömegben, megadva a százalékos becslést vagy eltérést, vagy - adott esetben - térfogatban vagy az egységek számában. A kiegészítő mértékegység akkor alkalmazandó, ha az a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban említett, Harmonizált Rendszer szerinti kód alá tartozó valamennyi lehetséges alszám tekintetében következetesen meghatározásra került.
- (3) Az előállító ország és minden olyan terület egység földrajzi helymeghatározása, ahol a releváns árukat előállították. Az olyan releváns termékek esetében, amelyek szarvasmarhát tartalmaznak, vagy amelyeket szarvasmarha felhasználásával készítettek, valamint az olyan releváns termékek esetében, amelyeket releváns termékekkel etettek, a földrajzi helymeghatározásban minden olyan létesítményt meg kell adni, ahol a szarvasmarha-tartás zajlott. Amennyiben a releváns termék más terület egységen előállított árukat tartalmaz, vagy azt ilyen áruk felhasználásával készítették, a 9. cikk (1) bekezdésének d) pontjával összhangban minden terület egység földrajzi helymeghatározását meg kell adni.
- (4) A 4. cikk (8) és (9) bekezdésének értelmében a kellő gondosságra vonatkozó meglévő nyilatkozatra hivatkozó piaci szereplők esetében az ilyen kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási száma.
- (5) A szöveg: „E kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat benyújtásával a piaci szereplő megerősíti, hogy az (EU) 2023/1115 rendelettel összhangban kellő gondossággal jártak el, és nem vagy csak elhanyagolható kockázatot állapítottak meg arra vonatkozóan, hogy a releváns termékek nem felelnek meg az említett rendelet 3. cikke a) vagy b) pontjának.”
- (6) Aláírás a következő formátumban:
„A nyilatkozatot a következő nevében és megbízásából írták alá:
Dátum:
Név és beosztás: Aláírás:”
